Horizon-TAAL

maart - april 2018 Jaargang 50 - nummer 290

Portugese dansgroep
op het Zamenhoffeest te Brussel

www.esperanto.be

Met steun van de Vlaamse Gemeenschap

INHOUD

Tweemaandelijks tijdschrift, uitgegeven door de Vlaamse Esperantobond v.z.w.
50ste jaargang - maart - april 2018
Verschijnt de 1ste van elke oneven maand
Overname van artikelen is vrij op voorwaarde dat de bron wordt vermeld en een exemplaar aan de redactie wordt gestuurd

Redactie en administratie: Vlaamse Esperantobond v.z.w. - Lange Beeldekenstraat 169, BE-2060 Antwerpen - tel.: 03 / 234 34 00 - Epost: horizon.taal@esperanto.be
webstek: http://www.esperanto.be/fel/nl

Abonnementen: 30,00 EURO

Rekeningen: t.n.v. Vlaamse Esperantobond, Antwerpen
KBC IBAN BE31 4025 5105 3155, BIC: KREDBEBB
de Post IBAN BE66 0000 2653 3843, BIC: BPOTBEB1

Redactie: Piet Glorieux (piet.glorieux@gmail.com)

Tekstopmaak: Eriko D'Hondt (eriko@telenet.be)

Clubactiviteiten: Katja Lödör (lodorkatja@skynet.be)

Medewerkers: Kevin De Laet , Petro De Smedt, Ivo Durwael, Cyreen Knockaert, Nicky Janssen, Yves Nevelsteen, Kris Panis, Paul Peeraerts, Roland Rotsaert, André Ruysschaert, Mireille Storms, Emiel Van Damme, Lode van de Velde, Ivo Vercammen e.a.

Verantwoordelijke uitgever: Flandra Esperanto-Ligo, Lange Beeldekensstraat 169, BE-2060 Antwerpen, Belgio

Advertentietarieven: (alle prijzen zijn in euro)

* Inlassing van 3x dezelfde advertentie van een drukklaar geleverd exemplaar
Btw-tarief van 21% op deze tarieven.

	1-malig	3-malig*	6-malig*
formaat 1/1	257	625	1000
formaat 1/2	150	375	600
formaat 1/3	110	275	440
formaat 1/4	80	200	320
formaat 1/8	55	140	220
formaat 1/12	30	75	120

TEN GELEIDE

Een bekend argument voor Esperanto is dat het (bij Esperanto in grote mate) de “logica” is die bepaalt wat correct of niet correct is, niet zozeer de taalgemeenschap. Bij etnische talen is dat veel minder het geval. Zij zijn mooie oude bomen met veel kronkelende takken, lees: “idiotismen” of ”idioms” (is het toeval dat beide woorden etymologisch verwant zijn?), maar helaas dus veel minder geschikt als universeel communicatiemiddel. Soms zijn de argumenten pro “etnische taal als brugtaal” tegenstrijdig. Mijn leraar Engels bijvoorbeeld probeert zijn cursistenpubliek te stimuleren met het argument dat, als je goed Engels spreekt, zal je bij het (elitaire?) clubje horen van de “echte” sprekers. Anderzijds wil men dat Engels “de” brugtaal is voor iedereen. In de column van Cyreen in dit nummer kan je lezen hoe moeilijk het is voor een niet-Engelstalige om alle finesses van de taal te beheersen. En in een ander stukje uit een docent Engels aan de Technische Universiteit Eindhoven serieuze bedenkingen bij de invoering van Engels als voertaal aan zijn universiteit. Stof tot nadenken…

ESPERANTO STUDIEWEEKEND, 16-18 maart, Bornerbroek (Nederland)
Esperanto leren in je eigen tempo in een mooie omgeving in Nederland
Kom dan naar het ESPERANTO Studieweekend
in Bornerbroek (Midden-Nederland)
Meer info op pg. 4

VLAAMSE ARDENNENDAG, 22 april, Ename (Oudenaarde)
Heb je zin in een natuurwandeling annex cultuurhistorische wandeling in de Vlaamse Ardennen, dan ben je bij ons aan het goeie adres.
Onze voormiddagwandeling gaat door in ’t bos ’t Ename. ’s Namiddags bezoeken we de Archeologische site te Ename, waar je één en ander kunt bijleren over een belangrijk stukje Vlaamse geschiedenis.
Meer inlichtingen bij Piet Glorieux, piet.glorieux@gmail.com
Folder op de website van La Konkordo, https://sites.google.com/site/esperantokortrijk/

PEKO, 9a-13a de majo, Tilff
Ekde 2010, PEKO estas LA Esperanto-renkontiĝo en Belgio: internacia dank’al la partoprenado de multaj Flandroj, Valonoj, Bruselanoj kaj eksterlandanoj, profesie organizita, malfermita al ĉiuj, kaj kun bonegaj manĝoj. Tiel kiel por la antaŭaj PEKOj ni preparas ampleksan kaj mojosan programon:
PEKO 2018 okazos en Tilff , Belgio (apud Lieĝo).
Ekde merkredo la 9a ĝis dimanĉo la 13a de majo.
Informoj kaj aliĝiloj ĉe www.verdajskoltoj.net/peko

BENELUKSA KONGRESO, 14-16 septembro, Houthalen
Jam multe da homoj aliĝis al la Beneluksa Kongreso.
Vidu nian programon en la retejo. Ĉu ankaŭ vin ni povas bonvenigi?
Rapide aliĝu !

Uitnodiging aan de administrantoj van de Vlaamse Esperantobond
ALGEMENE VERGADERING
zaterdag 24 maart 2018 om 13 uur
Esperantohuis, Lange Beeldekensstraat 169 te 2060 Antwerpen

ESPERANTO STUDIEWEEKEND

16, 17 en 18 maart 2018

Er zijn al heel wat aanmeldingen binnen voor het studieweekend op 16 t/m 18 maart 2018. Er zijn nog plaatsen beschikbaar, maar als je zeker wilt zijn dat je kunt deelnemen, wacht dan niet te lang met je aan te melden!

Het programma van dit weekend volgt het vertrouwde patroon. Vrijdagavond komen we aan en is er tijd om oude vrienden te ontmoeten en nieuwe te leren kennen. Niet te laat naar bed, want zaterdag wacht een intensief programma van in totaal vijf lessen, van ’s ochtends tot in de avond. ’s Avonds is er gelegenheid om uit te rusten, te kletsen, spelletjes te doen enzovoort. Soms is er ook nog een korte voorstelling of lezing. Zondag gaan de lessen verder, maar als het weer het toelaat wordt de laatste les vaak vervangen door een gezamenlijke wandeling (uiteraard met begeleiding in het Esperanto!). Het programma is om een uur of drie ’s middags afgelopen.

Er wordt op vier niveaus lesgegeven. Bij de aanmelding geef je je niveau op: absolute beginner, bezig met een beginnerscursus, beginnerscursus net afgerond, gevorderde. Het team van docenten bestaat deze keer uit Fransuaz Pellegrin-Balza, Bert de Wit, Said Baluĉi, Federico Gobbo en Roel Haveman. Allemaal bekende en ervaren Esperantodocenten, dus je bent verzekerd van een uitstekend lesprogramma!

Er komt een groepje uit Vlaanderen en tegelijkertijd verzorgen Yves en Gerd dan een echte boekendienst!

Als cursusgebouw hebben we weer het natuurvriendenhuis Krikkenhaar afgehuurd, in de buurt van Almelo. Dat is ons de vorige keer prima bevallen: een mooie omgeving, voldoende slaapplaatsen, grote gemeenschaps- en lesruimtes, een goed uitgeruste keuken. Tijdens het hele weekend staat de keukenploeg voor ons klaar. Zij zijn maar met zijn tweeën, dus er is wel wat hulp van de deelnemers nodig bij het tafeldekken en opruimen.

Wij zullen alles voorbereiden voor een geslaagde bijeenkomst, maar uiteindelijk zijn het de deelnemers die er echt een succes van maken. Daarom hopen we jullie in groten getale in Krikkenhaar te verwelkomen!

Ineke, Lilian, Arjen-Sjoerd
Studosemajnfino@esperanto-nederland.nl

http://esperanto-nederland.nl/ned/studieweekend.php

POËZIEWEDSTRIJD IN HET FRANS EN ESPERANTO

Poésie en liberté – Poezio Tut'Libera

Deze wedstrijd, gepubliceerd in het officiële tijdschrift van het Franse Onderwijsministerie, wordt sinds 1998 georganiseerd door de vereniging "*Poésie en liberté*" (Poëzie in alle vrijheid).

Tot nu toe kon je alleen deelnemen met gedichten in het Frans. In 2017 namen er vierduizend jongeren uit meer dan twintig landen aan deel. Dankzij de inspanningen van Esperanto-France kan je in 2018, voor de twintigste uitgave, ook deelnemen met een gedicht in het Esperanto.

Jongeren van 15 tot 25 jaar, uit om het even welk land, mogen deelnemen. Het volstaat om een nog niet eerder gepubliceerd gedicht, in versvorm of proza, van maximaal dertig verzen of dertig lijnen, in te zenden. De kandidaten mogen één gedicht in het Frans of in het Esperanto inzenden. Twee gedichten, waarvan een in het Frans en een ander in het Esperanto, kan ook.

Deelnemen kan enkel online van 1 januari tot 7 april 2018, via het formulier op de site www.poesie-en-liberte.fr.

Eind mei duidt de jury de winnaars aan. In november 2018 worden zij uitgenodigd voor een verblijf van drie dagen in Parijs. De esperantisten verblijven in Esperantogezinnen en worden onthaald op een grote eindceremonie. De gedichten zullen ook in boekvorm worden uitgegeven.

Aarzel dus niet om je gedicht in te sturen. Zelfs als je geen prijs wint, is deelname belangrijk. Iedereen krijgt een antwoord.

Contact opnemen of vragen: gilles.tabard@gmail.com
Association Poésie en liberté
Maison des Associations
38, boulevard Henri IV
FR-75004 Paris, France

FRANKRIJK EXPERIMENTEERT MET ESPERANTO

Een beetje verjaard – in de echte zin van het woord – maar toch belangrijk nieuws. In Vlaanderen is er nog een langere weg af te leggen op dit gebied…

Dinsdag 14 februari 2017 werd een delegatie van Esperanto-France ontvangen door de nationale directie van het schoolonderwijs (DGESCO) in Frankrijk.

De ontmoeting was een vervolg op de voorgaande die plaatsvond in september 2016. Deze ontmoeting bood de gelegenheid om die scholen voor te stellen die zich ondertussen hadden opgegeven als pilootscholen voor het onderwijs van Esperanto. Tijdens deze ontmoeting ging men ook in op bepaalde vragen van de DGESCO. Aan de hand van een presentatie werd gewezen op het nut van Esperanto voor de leerlingen (ze de smaak geven van vreemde talen, hen aanmoedigen tot meertaligheid, hun omgaan met anders-zijn bevorderen) en werd een overzicht gegeven van de steunbetuigingen die Esperanto-France kreeg naar aanleiding van het introduceren van Esperanto in de scholen (een positieve waardering door een aantal hoofden van onderwijsinstellingen, getuigenissen van leraren en een voorstel voor een partnerschapsproject tussen Esperanto-France en het ministerie, naar het voorbeeld van wat nu al bestaat voor de Franse bridgefederatie).

DGESCO kreeg een referentiedossier overhandigd waarin diverse aspecten van Esperanto worden aangegeven: de meerwaarde van zijn logische structuur, zijn propedeutische kwaliteiten, de besparingen die het gebruik van Esperanto met zich mee zou brengen (met een verwijzing naar het rapport Grin[1]), de vraag van 70% van de Europeanen om een gemeenschappelijke, neutrale taal te hebben. Het rapport bevatte ook een link naar de online beschikbare informatiebronnen. Alexandre André gaf ook meer details over zijn praktijkervaringen in het lyceum: een club buiten de schooluren, een introductie tot de taal via het "*accompagnement scolaire personalisé*" (een soort 'Centrum voor Leerlingenbegeleiding') aan het tweede middelbaar, een proefexamen dat voorafging aan het baccalaureaat[2] in juni 2016.

De openheid naar de wereld en de mogelijkheid tot uitwisselingen met andere landen interesseerden de administratie in hoge mate. Vanwege de juridische aspecten van het introduceren van een nieuwe taal als extra optie naast de al bestaande – enkel als schriftelijke proef, zoals elke optionele taal – drong de administratie erop aan dat de directeurs die zich opgegeven hadden als pilootschool en de andere die dat ook wensen, contact moeten opnemen met CARDIE (onderzoekscel i.v.m. onderzoek en innovatie in het onderwijs) van het rectoraat van hun school om een lokaal experiment op te zetten, waarbij de nadruk vooral moet liggen op internationale uitwisselingen (corresponderen, gebruik van sociale media, videoconferenties) om aan te tonen dat de taal echt functioneert.

De administratie staat positief ten aanzien van een uitbreiding van de initiatie als de resultaten van de experimenten zouden voldoen, d.w.z. resulteren in een stabiele groep leerlingen en overtuigde leraren.

Een brief van Florence Robin, algemeen directeur van het schoolonderwijs, daterend van 2 april, bevestigt dat het wel degelijk mogelijk is om in de scholen waar Esperanto-onderwijs kan starten, een experiment op te zetten op lokale schaal. Daarbij benadrukt zij wel dat de verspreiding van een taal in het Franse onderwijssysteem aan twee criteria moet voldoen: het bestaan van een stabiele groep leerlingen en de aanwezigheid van personeel met een universitaire pedagogische opleiding. Ze vraagt ook om haar de resultaten van de evaluatie, een jaar nadien, mee te delen.

Alexandre André
(vertaling uit het Frans: Piet Glorieux)

1. Rapport Grin. Op vraag van de Franse 'Haut Conseil De L'évaluation De L'école', stelde de Zwitserse professor economie in 2005 een rapport op over het vreemdetalenonderwijs waarin hij o.a. tot de conclusie komt dat een keuze voor Esperanto een jaarlijkse besparing van 25 miljoen euro zou opleveren.
2. Baccalaureaat. Het examen op het einde van het secundair onderwijs dat toegang geeft tot het hoger onderwijs.

KOMENCIĜIS DUJARA EŬROPA PROJEKTO "MULTLINGVA AKCELILO"

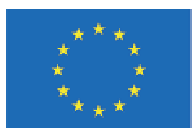
La projekton financas Eŭropa Komisiono pere de sia programo Erasmus+. La projekton gvidas Zagreba eldonejo IZVORI (Fontoj) kaj en Zagrebo kunpartneras ankaŭ la elementa lernejo el Retkovec. Entute en la projekto kunaktivas pliaj 7 partneroj, tri el Slovenio kaj po unu el Slovakio, Germanio, Danio kaj Bulgario. Inter ili estas du universitatoj kaj 3 elementaj lernejoj. La projekto formale startis komence de novembro 2017 kaj devas finiĝi fine de decembro 2019. La realan starton efektive prezentis la unua renkontiĝo de po du reprezentantoj de ĉiuj partneroj kiu okazis de la 10-a ĝis la 11-a de januaro 2018 en Zagreba hotelo Palace. Ĉeestis 18 reprezentantoj de ĉiuj partneroj. La projekto devas produkti lernprogramon por nova volontula lernobjekto por triaklasanoj de bazaj eŭropaj lernejoj (antaŭ enkonduko de dua fremdlingvo – ĉar la unuan fremdlingvon nuntempe, kutime la anglan, oni enkondukas plej ofte jam en la unua klaso).

Per tiu ĉi lernobjekto oni grave plirapidigas la lernadon de dua kaj postaj lingvoj (25-30%). Oni produktos didaktikajn rimedojn por Multlingva akcelilo kiuj uzos maksimume modernan informatikan teknologion. La bazo estos portalo por instruistoj kaj gelernantoj. Kompletan novaĵon prezentos ellaboro de generilo de demandaj frazoj kiujn kreos komputilprogramo kaj ĉiutage demandos la gelernantojn per demandoj konsistantaj nur el vort- kaj gramatikelementoj lernitaj ĝis tiu momento. Tiel krom la du lernohoroj en la lernejo semajne la gelernantoj lernos interaktive ĉiutage ricevante dekon da demandoj al kiuj ili devos skribe respondi. Ili tiel ekzercos la lernitaĵojn por ne forgesi ilin kaj praktikos la lingvon ĉiutage.

La plimulto de la ekzercoj estos ligitaj al la portalo kaj la gelernantoj devos uzi kaj en la lernejo kaj hejme komputilon aŭ tabuletkomputileton. La dua parto de la projekto estos elprovado de tiu didaktika materialo dum 2-monata kurseto kiun en 4 bazaj lernejoj gvidos tieaj fremdlingvo-instruistoj kiuj mem paralele kun la gelernantoj lernos Multlingvan akcelilon. La esenco de tiu enkonduka lernobjekto kiu pli poste akcelos grave la lernadon de dua kaj tria fremdlingvo, sed ankaŭ la komprenon de la propra gepatra lingvo estos parteto de Esperanto kiu estas plej logike gramatike strukturita lingvo. Antaŭe faritaj eksperimentoj pri tiel nomata propedeŭtika rolo de Esperanto montris ke 240 plej oftaj morfemoj de Esperanto kovras 80% de praktika parola lingvo kaj tio estas plej oftaj leksikaj kaj gramatikaj morfemoj de Esperanto.

El ili eblas produkti milojn de uzeblaj kaj tuj praktikataj E-vortoj en ĉiutaga lingvo. Baze de la plej oftaj 500 morfemoj estis farita baza lernolibro de Esperanto laŭ la Zagreba Metodo kies unuan duonon oni ankaŭ uzas en la projekto. Kaj la lasta nekutima celo de la projekto estas ke la Lingvan Akcelilon animacie gvidos instruistoj kiuj ne konas Esperanton, sed faras tion nur baze de instrukcioj en la portalo kaj tiel ne necesos krei apartan instruistaron. La elementa didaktika materialo kaj la du unuaj instrumonatoj okazos jam antaŭ la fino de la lernojaro 2017/2018 do antaŭ la someraj ferioj kaj la partneroj okazigos en septembro la duan partnerrenkontiĝon en Bratislavo kie oni diskutos la spertojn de tiu fazo de la projekto. Post tio la partneroj ellaboros definitivan didaktikan materialon por la tuta unujara lernobjekto el 64 lernohoroj.
Zlatko Tišljar

La unua renkontiĝo de la 9 partneraj organizaĵoj kiu prilaboras la EU-projekton Lingva Akcelilo okazis en Zagrebo de la 10-a ĝis la 11-a de januaro 2018. Temas pri aparte grava projekto, kiel mi sube provos klarigi.
Multlingva Akcelilo estas dujara projekto aprobita fare de EU por plibonigi kaj plirapidigi lingvolernadon ĝenerale. Tiucele ĝi uzas materialon ellaboritan por la Zagreba Metodo por lerni Esperanton. La celo de Multlingva Akcelilo estas prepari instrumaterialojn por plej rapide paroligi la lernantojn. Tiel ĝi uzas severe limigitan kvanton da materialo, kaj forigas ĉiun balaston kiu povus malrapidigi la lernadon.
Sciencaj esploroj de Zlatko Tišljar pri 60.000 surbendigitaj vortoj de parolata Esperanto en 1979 montris
vervolg p. 8

IS HET ENGELS ZO EENVOUDIG?

Op de site "*Viking Blog*" verschenen op 6 februari ll. interessante bedenkingen bij de vermeende kennis van de Nederlanders van hun tweede taal, het Engels. De Nederlanders zijn er namelijk van overtuigd dat ze, na de moedertaalsprekers, als besten ter wereld het Engels beheersen. Men hoeft hier geen ironie of Hollandermop achter te zoeken, want deze opinie blijkt gegrond te zijn, en werd door degelijk onderzoek bevestigd. De vraag is of ze ook altijd goed begrijpen wat een rasechte Brit bedoelt. Er blijken namelijk in het Engels heel wat dagelijks gebruikte uitdrukkingen te bestaan die vaak een andere betekenis hebben dan wat het "gezond verstand" meent te kunnen afleiden.

Om de proef op de som te nemen werd een kleine quiz opgesteld waarbij eenieder die het wenst, kan nagaan of hij/zij de door de Britten courant gebruikte zegswijzen wel degelijk in hun juiste nuance verstaat. Het zijn eenvoudig lijkende uitdrukkingen als "*See you in a bit*", "*he's interesting*", "*not to worry*", … In de quiz wordt gevraagd wat hiermee juist bedoeld wordt, met telkens drie keuzemogelijkheden.

Op basis van een steekproef van 3300 Nederlanders is gebleken dat de gemiddelde deelnemer slechts 62,5% van de punten behaalt, d.w.z. slechts in deze proportie dezelfde betekenis toekent aan de uitdrukkingen als een Brit doorgaans zou doen. Geen "buis" dus, maar eigenlijk is dit resultaat niet zo opperbest voor de besten ter wereld.

De verklaring zou te vinden zijn in de gebondenheid van taalnuances aan de cultuur van de moedertaalsprekers. Bijvoorbeeld de bekende taaljournalist Gaston Dorren stelt dat de Nederlanders doorgaans precies zeggen wat ze bedoelen, ze winden er geen doekjes om. De Britten zouden een stukje heimelijker of beleefder zijn. Er wordt zelfs gesteld dat de Vlaamse cultuur in dit opzicht méér aanleunt bij de Britse. Of wij Zuid-Nederlanders daarom beter scoren in de quiz, is iets anders. Ik heb mezelf ook getest, en mijn resultaat was niet beter of niet slechter dan dit van de gemiddelde Nederlander. Misschien mag ik dus erg fier zijn op mijn kennis van het Engels. Ĉu?

Cyreen Knockaert

vervolg van pagina 7

ke oni povas kompreni 95% de konversacia Esperanto se oni ellernas nur la plej ofte uzatajn 467 morfemojn. Zlatko diplomiĝis ĉe la Universitato de Zagrebo per la prilaborado de tiu materialo por produkti novan lernokurson de Esperanto, kun aliaj kroataj spertuloj pri lingvolernado. Multlingva Akcelilo nun elektis la 242 plej oftajn morfemojn el tiu morfemaro, por esti lernataj fare de bazlernejaj infanoj en lernejoj en Kroatio, Slovenio, Slovakio kaj Bulgario.

La januaran kunsidon ĉeestis instruistinoj el tri landoj, kaj aliaj kunlaborantoj el Germanio, Slovakio, Danio kaj Irlando. La plimulto de la instruistinoj ne parolas Esperanton, sed ili konsentis kunlabori por eltrovi didaktikan aliron al lingvolernado bazita je la Zagreba Metodo por lerni Esperanton. Okazis tre detala diskuto pri la laborprogramo por la venontaj du jaroj.

La partopreno de ne-esperantistoj en la projekto, KVANKAM ĝi iom komplikas la komunikadon, povos helpi eltrovi aliron al lingvolernado kiun povos uzi eĉ instruistoj kiuj ne parolas Esperanton. Kelkaj ecoj de la strukturo de Esperanto igas ĝin aparte taŭga por la plirapidigo de lingvolernado ĝenerale. Ni menciu la fakton ke la morfemoj de Esperanto estas neŝanĝeblaj kaj libere kombineblaj, kaj ankaŭ la fakto ke tiuj morfemoj uzeblas kiel sendependaj vortoj, kiel en la ĉina lingvo. Neniu HINDEŬROPA lingvo havas tiujn trajtojn, kaj aparte gravas ke lingvoinstruistoj tra la EU-landaro eksciu tion.

Lingvolernado en EU estas en krizo: ekde la Eŭropa Konsilio de Barcelono de 2002 la oficiala celo de EU estas ke ĉiu EU-civitano lernu almenaŭ tri lingvojn – la denaskan kaj du aliajn. Pli kaj pli klaras ke la dominado de la angla en instrusistemoj rekte malhelpas la EU-celon, ĉar ĝi prenas troan lernotempon kaj samtempe malpliigas la motivadon lerni trian lingvon. Surveylang, organizita fare de la Eŭropa Komisiono en 2012, science montris tiun fakton, kaj la mankon de sukcesa lingvolernado. Ekzemple, Surveylang eĉ ne ekzamenis homojn je la 2 superaj niveloj, C1 kaj C2. Mi demandis kial, kaj la respondo estis – ĉar la kvanto da lermantoj kiuj atingis la C1-nivelon en la unua fremdlingvo – ni lasu sen mencio la pli superan C2-nivelon – estas statistike nesignifa, proksimume 1%. La tiel nomataj ekspertoj de lingvolernado kiuj ne konas Esperanton, neniel povos plibonigi la situacion. Do, endas Multlingva Akcelilo!

D-ro Seán Ó Riain

La preskoboldo lasis siajn spurojn en la antaŭa numero, tiel ke aperis la sama Emiel-kontribuo kiel en numero 49. Ni pardonpetas. Pro tio, bonvolu trovi duoblan porcion da lingvo-frandaĵo, en jena numero.
La redakcio

MIYAMOTO MASAO (1913-1989). Japano; direkciano de akcia kompanio Esperanto. Esperantisto de 1934. Plurfoje premiita en la Belartaj Konkursoj de UEA. Eldonis multajn verkojn, interalie 'Nova vortaro E-Japana' en 1963.

EL LA URBA VIVO (dua parto).

Kun klak' alflugas
ĉielen pilko spure;
kun alkoholo
basbal' en televido
min savas per konsolo.

Incito zumas
de tram' prokrasta, kreskas
la fin' aŭtuna.

Vual' nebula
surfalas al rivero:
en krepuskiĝo
respiras l'urbo granda
momenton en libero.

En ĉi mateno
neĝadas furioze
por l'urbo rare;
malsano de l' patrino
nur kreskas serioze.

Lumfaskoj frapaj
kurkuras sur ŝoseo
al sud'; al nordo;
post buso kamiono
ĉe ĵipo tuj kupeo.

Uit het stadsleven (tweede deel)

Met een klap vliegt
een bal, een spoor trekkend naar de hemel;
met alkohol
baseball op televisie
redt mij 'als' troost.

Irritatie zoemt/gonst
over een verlate tram, groeit
het herfst-einde.

Een nevelachtige sluier
valt naar de rivier:
in de beginnende schemering
heradomt de grote stad
een ogenblik in vrijheid.

Op deze morgen
blijft het fel sneeuwen
voor de stad uitzonderlijk,
de ziekte van de moeder
wordt alleen maar erger.

Verblindende lichtbundels
snellen op de steenweg
naar 't zuiden, naar 't noorden,
na een bus, een vrachtwagen,
bij 'n jeep, onmiddellijk 'n coupé.

PRI LA POEMO

<u>La titolo.</u> El la urba vivo

Jen tre klara anonco. Tia, ke ĝi necese stimulas interesiĝon. La legonto estas jam preta, kompari kun personaj travivaĵoj° ! *ervaringen*

Versoj 1-2 Kun klak' alflugas
ĉielen pilko spure:

klako = bruo de io, kio klakas, ekz. klaki per la fingroj, per la lango, la pluvo sur vitroj…
Jen onomatopeo.
Kio **provokas** tiun klaksonon?
La energia ŝoto° sur la pilko! *schop, trap*
Kie supozindas, ke ia ludo estas ludata?
Pro° la titolo, verŝajne en iu parto de la urbo. *wegens*
Interkrampe: Kie troviĝas spuroj normale?
En la neĝo°, en la koto°/ŝlimo°. *sneeuw; modder*
Ĉu estas ia diferenco inter
a) 'alflugi ĉielen' kaj b) 'flugi al la ĉielo'?
La finaĵo '-en' estas uzata por montri la **celon** de movo. En a) ŝajnas esprimiĝi pli forte ia intenco, ia volo aŭ deziro de la subjekto de la verbo, ĉi-kaze la pilko. La afero estas prezentata tiel, ke oni emas° atribui° al tiu pilko ian intencon. *geneigd zijn* *toe te kennen*
Krome, la pilko estas kvazaŭ personigita kaj la leganto nevole° emas partopreni en ĝia° intenco. *onwillig* *van de/het*

Versoj 3-5. kun alkoholo
basebal' en televido
min savas per konsolo.

konsolo = parolo aŭ ago por mildigi° ies *milderen*

ĉagrenon°, doloron, bedaŭron° *verdriet; treurnis*
Kio fakte savas aŭ konsolas lin?
Eble ambaŭ°, alkoholo kaj televidi. *beide*
Pro kio li bezonus ian konsolon?
Eble pro la malapero° de la pilko? *verdwijnen*
Aŭ pro aliaj perdoj en lia vivo? Ni ne scias tion, ni nur povas diveni°. *raden*
(Notindas la stranga divido de la frazo pro... la rimo).

Versoj 6-8. Incito zumas
de tram' prokrasta, kreskas
la fin' aŭtuna.

inciti = iriti, aŭ pli grave° eksciti ies koleron. *erger nog*
zumi = aŭdigi kontinuan, malakutan° kaj obtuzan° bruon, ekz. la zumo de abeloj, analoge: homo zumas kanton. *dof* *gedempt*
(Jen denove onomatopeo.)
Kie estas la poeto nun?
Ie en la urbo, kie tramoj cirkulas kaj kie li staras atendante.
Kio estas tiu zumado?
Eble li aŭdas la murmuradon° de la atendantoj, kiuj koleras ĉar la tramo estas malfrua. Verŝajne li proprahaŭte sentis la malkomforton atendante mem. *gemor*
Rimarku kiel la uzitaj vortoj 'pro**kr**asta **kr**eskas' bone aŭdigas la krakan bruon de la tramo.
Kion la bruo de la vespera tramo sugestas?
Ĉu la pasadon de la tempo, la finon de la aŭtuno?

Versoj 9-10. Vual' nebula
surfalas al rivero:

vualo = ĉio, kio kaŝas la veron aŭ la realon
nebulo = amaso de densa akva vaporo aŭ io, kio, simile al nebulo, konfuzas la vidadon.
Kial tia vualo ne simple 'falas'?
La falado de la vualo okazas ne rekte sur la riveron sed en ĝia direkto.
Notindas ĉifoje la kvieta ritmado de tiu nekutima frazo.

Versoj 11-13. en krepuskiĝo
respiras l'urbo granda
momenton en libero.

krepusko: ochtend- of avondschemering
'respiras' = re-spiras, spiras denove.
'respiras momenton': dum momento.
'spiri' estas transitiva verbo, oni povas ekzemple spiri freŝan aeron.

Notu la kontraston inter 'granda' kaj 'momento', per kio akcentiĝas° kiom grandvalora° estas la libersento. *wordt benadrukt* *kostbaar*
Notindas ankaŭ: la speciala lokado de la adjektivo 'granda'. Ĉu por la ritmo de la verso?

Versoj 14-17. En ĉi mateno
neĝadas furioze
por l'urbo rare;

Jen alia sezono: la vintro, kio ne estas promesplena. Kial ne?
Neĝas abunde, kio ne estas kutima en la urbo, kie la poeto loĝas.

Versoj 18-19. malsano de l' patrino
nur kreskas serioze.

La etoso° estas efektive malbonaŭgura° ! *stemming* *onheilspellend*
La fortega neĝado ŝajnas ligita° al la plimalboniĝo° de la malsano de la patrino. *gelinkt; verergeren*
La rimado forte akcentas la ligon° inter la vintro kaj la zorgiga° sanstato° de la patrino. *link* *zorgwekkend* *gezondheidstoestand*
Kiel oni komprenu tiun strangan vorteton '**nur**'?
Verŝajne subkomprenite senŝanĝan° malboniĝon°? *onveranderlijk* *verslechtering*

Versoj 19-23. Lumfaskoj frapaj
kurkuras sur ŝoseo
al sud'; al nordo;
post buso kamiono
ĉe ĵipo tuj kupeo.

lumfaskoj (kp.france 'faisceau de lumière')
frapaj = ĉi tie figura signifo, kp. 'okulfrapa'
Estas bone konate, ke tiaj lumfaskoj povas esti ne nur frapaj sed vere **blindigaj**°. *verblindend*
kurkuras = ne en la vortaro; supozeble la poeto volas per la ripetado akcenti la rapidon?
kupeo: *coupé, compartiment* - ĉi-tie verŝajne kontraste al la ĵipo (kovrita aŭto).
Kio speciale notindas en la priskribo de tiu moderna, trafikplena ŝoseo?
En tiu ĉi verso notindas la bela varieco de la vortoj, kaj la ritmo, kiu tre bone respegulas la densan trafikon en la urbo.

Ĝenerala impreso
Jen ege originala poemo pri fakte ne tre inspirpova temo !
'El la urba vivo', el kiu ni elektis la duan parton, similas iom al kolekto de mallongaj poemoj, mozaiko, libera sinsekvo° de impresoj, de unu tago al alia, de unu sezono al alia. *opeenvolging*

La tre regula **ritmo** rimarkindas. Ĝi ŝajnas inspirita de la hajko kaj tankao, tipa japana poezio. Hajko skribita en tri linioj, kies unua kaj tria linio havas 5 silabojn kaj la dua 7; en la tankao du linioj de sep silaboj estas aldonitaj.

Hajko plej ofte komenciĝas per ia sentumiĝo°, ofte sensaĵo en *zintuiglijke waarneming* la naturo kaj la etoso kiun ĝi sugestas. Tio ankaŭ ĉe Masao okazas ĉi tie.

Hajko, kun siaj tri versoj povas esti ege **konciza**°. Ĝi unuavide° *beknopt; op het eerste gezicht* aspektas ege simpla, kun simplaj vortoj. Tamen ili povas efekti suprize, pro kio ili sugestas pli profundan signifon. Ĉi tie ekzemple, en la unua parto, kie estas sugestita ĉagreno aŭ en la tria, kie subite temas pri libero° kaj en *vrijheid* la kvara, kie temas pri la malsano de la patrino.

En hajko **la rimo** ne gravas. Masao kelkfoje rimas: alkoholo/konsolo (unua strofo), rivero/libero (tria strofo), furioze/serioze (kvara strofo) kaj ŝoseo/kupeo (lasta strofo). Ĉu eble saluto al la tradicia europa poezio?

PLIE PRI KELKAJ UZITAJ VORTOJ

Ni lasas nin inspiri de Zamenhof.

Alflugi (Verso 1)

1) **Elmetu mielon, muŝoj alflugos.**
Lett.: Plaats honing in 't vrije, vliegen zullen komen aanvliegen.

Kie estas mielo, tie muŝoj... ne mankas.

Alivorte ?

Bone pripensu kiam vi montras publike ion, kio... povas esti **tenta**°. Evitu provoki... *verleidelijk* tentadon.

2) **Flugema kiel vento.**
Lett.: Vluchtig als de wind.

flugema = volonte fluganta

Dirinda kiam?

Kiam temas pri iu, kiu ne emas longe resti surloke.

3) **La timo havigis al li flugilojn.**
Lett.: De angst deed hem vleugels hebben.

Alivorte?

Li fuĝis°. *vluchten*

Notu: Verbo kun komplementoj; **havigi ion al iu.**

Kiam male° dirindas pri iu, *integendeel*
ke liaj flugiloj paraliziĝis°? *verlammen*

Kiam li ne plu aŭdacas aŭ ne plu emas° *geneigd is* agi aŭ reagi *tiom* vive aŭ libere kiom° *zozeer als* antaŭe.

Kiam tiaĵo° eblas? *zo iets*

Pro surprizo, pro timo°. *vrees*

Flugiloj estas aliflanke ofte citataj por komparo al ies... **konduto**°. Tiu povas esti *gedrag* efektive° aŭ paralizigita aŭ *inderdaad* ekspansiva°. *uitzettend*

Ĉielo (verso 2)

1) **Aliloka ĉielo estas sama ĉielo.**
Lett.: De hemel op een andere plaats is dezelfde hemel.

Ĉu vere? Kiam estus imagebla okazo por diri **tiaĵon**°? *zo iets*

Ne tiom rare okazas, ke oni ne tute kontentiĝas pri sia persona situacio kaj pensas aŭ revas pri io pli bona. Ĉi tie tamen oni provas° konvinki iun, ke tre verŝajne la *proberen* situacio aliloke... ne necese estas pli bona.

2) **En nomo de l'ĉielo, sed pro bono de... l' felo.**
Lett.: In naam van de hemel, maar om het welzijn van het vel.

Jen bela rimo, sed dirinda kiam?

Subkomprenendas: fari ion laŭdire en la nomo de la moralo, de sia konscienco, de iu religio sed... por sia propra bono.

Alivorte?

Agi laŭdire pro ia supera ordono, sed *bevel* fakte por la propra profito/utilo.

3) **Kiu rigardas ĉielon, maltrafas... sian celon.**
Lett.: Wie naar de hemel kijkt, mist zijn doel.

(Notindas denove bela rimo!)

Dirinda kiam?

Unu klarigo estus, ke maltrafas sian celon iu, kiu... ne sufiĉe atentas. Alia estus, ke se iu deziras atingi ion, kio estas super sia forto, kapablo li certe ... ne sukcesos.

4) **Pura ĉielo fulmon° ...ne timas.**
Lett.: Een heldere hemel vreest de bliksem niet.

Komprenebla, ĉar fulmo eblas nur en kia ĉielo?

Ĉe **nuba**° ĉielo. *bewolkt*

Komparinda situacio ĉe homo: Iu, kiu havas aŭ faras nenion riproĉeblan°, timu ... *te verwijten* nenion!

5) **Ne gutas mielo el la ĉielo.**
Lett.: Er druppelt geen honing uit de hemel.

Kompreninde: Bonaĵoj ne simple falas sur nin, oni faru... la necesan streĉadon°. *inspanning*

Savi (verso 5)

1) **Kiu neniun savis, malamikojn ne havas.**
Lett.: Wie niemand gered heeft, heeft geen vijanden.
Wie niets doet, niets misdoet.

Kia stranga esprimo!

2) **Longa konsidero savas de sufero.**
Lange overweging waarborgt tegen leed.

Pli bone ne esti

impulsiĝema°. *geneigd om impulsief te worden*

3) **Dronanto domon proponas, savito... eĉ brikon ne donas.**

Lett.: Een drenkeling biedt een huis, een geredde geeft nog geen baksteen.

Pri kiom da homoj temas en ĉi rakonto de Z.?
Pri la sama homo, en du aliaj situacioj.

Kion konkludi?

a) Ne tro facile kredi la promesojn de iu, kiu vivas en malfacilaj kondiĉoj kaj ion tentan° proponas. *verlokkelijk*

b) Certe estas normale, helpi iun en tia kondiĉo sed estas prudente, saĝe,... ne tro fidi° eventualajn promesojn. *vertrouwen*

Konsolo (verso 5)

1) **Kiu multe parolas, malamikon konsolas.**

Lett.: Wie veel praat, geeft een vijand soelaas.

Ĉu ne jen malfacile komprenebla aserto°? *bewering*
Ĉu Zamenhof volas diri, ke konsoli ne postulas multajn vortojn?

2) **Restas nek konsilo,nek konsolo.**

Lett.:Er resteert noch raad, noch troost.

Jen ĉi-foje ege pesimisma esprimo !
Kiam dirindas tiu tamen tre bele sonanta konstato?
Kaze de terura, senespera° situacio.
hopeloos

3) **Mi konsoliĝas per tio, ke mi tuj estas venĝita.**

Lett.: Ik word getroost daardoor, dat ik onmiddellijk gewroken ben.

Jen kontestebla° ideo. Ĉu la venĝo *betwistbaar* estas iam konsilinda°? Sed ĉu venĝo *aan te raden* estas vere konsolo?

Inciti (verso 6)

1) **Abelujon ne incitu, amason ne spitu.**

Lett.: Irriteer geen bijenkorven, daag geen menigte uit.

Jen ege komprenebla konsilo ĉar...
la reagoj estus tre fortaj.

2) **Urson evitu, duonpatrinon ne incitu.**

Lett.: Vermijd de beer, maak de stiefmoeder niet boos.

duonpatrino = dua edzino de patro rilate al liaj infanoj de la unua edzino
Duonpatrinoj havas malbonan famon. Zamenhof ĉerpis el la proverboj uzitaj de lia patro en "Frazeologio...", kiu spegulis la antaŭjuĝojn de la socio en Varsovio komence de la 20a jarcento.

3) **Malbone kaŝita ŝteliston incitas.**

Lett.: Wat slecht verstopt is, spoort de dief aan.

Jen bona antaŭrimedo°, sed *voorzorgsmaatregel* certe nesufiĉa!

Doni (verso 6)

1) **Se vi donas mielon, donu ankaŭ kuleron.**

Lett.: als je honing geeft, geef dan ook een lepel.

Alivorte?
Faronte ian donon oni ne forgesu certigi, ĉu la donaĵo povos esti uzata.

2) **Doni ovon, por ricevi bovon.**

Lett.: Een ei geven, om een rund te krijgen.
Een bliekje werpen om een snoek te vangen.

TRADUKEKZERCOJ

Antaŭa.

1) Rapide iras la vortoj, sed ne rapide la agoj.
2) Ĉiam pli da vortoj son(ad)as, sed ĉiam malpli per ili estas dirita.
3) Ripeti/rakonti ion vorto post vorto.
4) Li ne eksplicis tion, sed tamen klare kompreneble parolis.
5) Ĉe li oni devas tiri la vortojn el l(i)a gorĝo = li neniam diras spontane ion ajn.
6) Vortoj estas ventoj; skribaĵoj ligas.
7) Kelkfoje pli laŭtas la sento, ol la prudento.

Nova.

1) Onze natuur vraagt beweging; de volledige rust is de dood (Pascal).
2) Men verveelt zich bijna altijd met de personen bij wie men zich niet mag vervelen.
3) Allen geloven en niemand gelooft: het een en het ander is fout (Seneca).
4) Waar veel licht is, is veel schaduw.
5) Wie in welstand leeft, heeft de zorg die te behouden/ wordt benijd.
6) Geen honing zonder werk. Geen loon of beloning zonder dat er moeite voor gedaan is.

E. Van Damme

Eble mi estas ĝenata pro la vintro, kiu daŭras tro longe, ĉar mi denove prezentas kelkajn versojn elektitajn el la poemo 'Provencaj Ferinotoj' de Henri VATRÉ (1908-1998), aperinta en "Esperanto Antologio. Poemoj 1887-1981".

La trunkokriplaj	De met verminkte stam
miljaraj olivarboj	duizendjarige olijfbomen
abunde fruktas.	dragen overvloedig fruit.
Ĉe mi nur pajlodone	Bij mij, alleen om stro te geven
draŝiĝas magraj garboj.	worden gedorst magere garven (bundels).
Ni alten grimpas	We klimmen hoog
pocole kaj sen hasto	duim per duim en zonder haast
sur roko kruta.	op een steile rots.
Ĝis fore sin etendas	Tot ver strekt zich uit
turistimuna vasto.	een ruimte immuun voor toeristen.
Odoroj varmaj	Warme geuren
el fumo, kafo, vino	van rook, koffie, wijn
kaj pano blonda,	en blond brood,
kun la pupiloj ardaj	met de vurige ogen
de tiu junedzino.	van die jonge echtgenote.
Prizone muras	Als een gevangenis ommuurt
nun preme la ĉielo.	nu drukkend de hemel.
Ho, kun vi fuĝi	Ho, met jou vluchten
sub la meridianoj	onder de meridianen
de bunta pluvombrelo !	van een bont regenscherm !
Gregemaj steloj	Samenbundelende sterren
pilgrimas laktavoje	pelgrimeren op de melkweg
al kiuj celoj?	naar welke doeleinden ?

PRI LA POEMO

Versoj 1-3 La trunkokriplaj
miljaraj olivarboj
abunde fruktas.

trunkokriplaj= kun kriplaj trunkoj, alivorte: ili ne plu havas rektajn nek harmonie kurbajn trunkojn.

Pro kio tiuj olivarboj havus tiajn kriplajn trunkojn?
Certe pro sia aĝo ili travivis multe da veter-agresoj.

miljaraj

Ĉu olivarboj povas iĝi ĝis pli ol mil-jaraj?
Iuj olivarboj estas tiom grandaj, ke oni konsideras ilin pli aĝaj ol miljaraj. La aĝo de arbo estas kalkulata laŭ ĝiaj jar-ringoj. Tiel sciencistoj en 2012 kalkulis ke la plej aĝa olivarbo en Hispanio estas 627-jara. Estus mirinde°, ke arboj tiom aĝaj povus ankoraŭ frukti. *verwonderlijk*

abunde

= donas fruktojn pli ol necesas.
El kiu franca vorto? '*abondance*'

Versoj 4-5. Ĉe mi nur pajlodone
draŝiĝas magraj garboj.

pajlo

= aro° da sekigitaj° tigoj° *verzameling; gedroogde; twijg*
kaj folioj° de kultivplantoj (PIV) *blad*

draŝi

= treti aŭ bati rikoltitan° grenon°, *geoogst; graan*
por malfiksi kaj apartigi la grajnojn (PIV).

garbo

= fasko° de falĉita° greno aŭ *bundel; gemaaid*
trancitaj° vegetaĵoj° (PIV). *afgesneden; plant*
Ĉe la aŭtoro oni draŝas magrajn garbojn.

Kia klimato estas do ĉe li hejme?
Malvarma klimato, li estas sviso.

Versoj 6-8 Ni alten grimpas
pocole kaj sen hasto
sur roko kruta.

Kial 'alte**n**' kaj ne 'alte'?
La -n indikas movon° kun celo°, *beweging; doel*
do akuzativa formo.

pocole
= en ritmo de ± 3cm ĉiufoje.

kruta
= kun forta deklivo°. supren aŭ ne. *helling*

Kia estas tiu grimpado entute?
Ege malrapida, malfacila, eble danĝera kaj eĉ riska !

Versoj 9-10 Ĝis fore sin etendas
turistimuna vasto.

Kial tiu vasto estus imuna por turistoj?
Probable ĉar la loko estas tiom malfacile atingebla, ke vizitantoj estas raraj.
Ĉiaokaze tio ne ŝajnas ĝeni la aŭtoron!

Versoj 11-15 Odoroj varmaj
el fumo, kafo, vino
kaj pano blonda,
kun la pupiloj ardaj
de tiu junedzino

Jen ege surpriza kontrasto kun la antaŭaj versoj! Kio okazis?
Klare ni forlasis la antaŭan ĉirkaŭaĵon !
De la naturo la atento nun iras al la aferoj kiujn la homo faras kaj kiuj agrabligas la vivon.
Kien ni alvenis° nun? *aankomen*
Ien, kie aperas junedzino kaj la atento klare... koncentriĝas al tiu preciza persono ! *van iedereen*
Kio speciale ĉe ŝi altiras ĉies rigardon?
Ŝiaj ardaj pupiloj !

blonda=?
= helflava aĵo, ekz. blonda biero, blondaj haroj, blondaj kornspikoj°. *korenaar*
Kroma rimarko pri tiuj versoj:
Notindas la aparta **sono-harmonio** de la vortoj !

Versoj 16-20 Prizone muras
nun preme la ĉielo.
Ho, kun vi fuĝi
sub la meridianoj
de bunta pluvombrelo !

Jen nekutima omaĝo al pluvombrelo !
Post pripenso, tamen, tute komprenebla.

fuĝi =?
forkuri por...
savi sin de reala aŭ imagata danĝeron (PIV).
Oni rekonas la radikon 'fuĝ' de la franca 'fugitif'.
Ĉu vi akceptus la **fuĝintojn** en via domo?

Versoj 21-23 Gregemaj steloj
pilgrimas laktavoje
al kiuj celoj?

gregemaj
= tiuj, kiuj emas° *geneigd zijn*
kolektiĝi° en grego°. *bijeen te komen; kudde*
Komparinde: oni povas esti laborema, kolerema, babilema, manĝema ktp°. *kaj tiel plu*
Ĉu tiaj gregemaj steloj vere ekzistas en la realo?
Eble pro ia altira forto° *aantrekkingskracht*
de la masoj?
Eble jen la imago° de la poeto? *verbeelding*
Oni prefere komprenu, ke al ni ili povas aspekti en gregoj. Homoj emas atribui° *toekennen*
tiajn kvalitojn al aĵoj° por ilin... *dingen*
kvazaŭ° personigi. *als 't ware*

pilgrimi = vojaĝi
a) kun religia celo al loko konsiderata kiel sankta
b) por respektoplene° viziti *vol respect*
arkitekturajn ĉefverkojn°. *meesterwerken*
Bona islamano devas unufoje en sia vivo pilgrimi al Mekko.
Kial tia verbo? Ĉu tio direblas/dirindas ankaŭ pri steloj?
Jen poezia interpretado°! *voorstelling*
Kial la poeto elektis tian verbon?
Verŝajne la beleco kaj la grandeco de la spektaklo emocias° lin tiom, ke li *ontroert*
deziras esprimi tion per specialaj vortoj. Ĉi tie la imago de la poeto flugas libere kaj fantaziplene, sed la ideo estas certe bele alloga. *aantrekkelijk*

al kiuj celoj?
Ĉu iu iam scios tiun tuton?
Ĉu ne jen iom stulta demando?
Certe ne. Ĝi formas la lastan strofon de la poemo. Rigardi la stelojn ŝajnas plie okupi la poeton kaj ili sugestas ĉe la poeto ekzistencialistan demandon pri la celo de la movado de la steloj en la lakta vojo, eĉ de la galaksio, ni aŭdas la eĥon de demando, kiun

pensanta homo iam en sia vivo devas starigi pri la celo de sia vivo.

Ĝenerala impreso pri la poemo
Relegante la poemon post la supra analizo de kelkaj strofoj, oni pli bone konscias kiom la poeto povas sugesti pere de simplaj vortoj kaj simplaj versoj.
Krom tio, la regula reapero de eta rimo en ĉiu strofo sufiĉas por doni al la tuto duoblan ĉarmon.

PLIE PRI IUJ UZITAJ VORTOJ
Kruta (verso 8)
= preskaŭ vertikala.
Ŝtuparo° tro kruta aŭ kruta **vojo** *trap*
malkonsilindas por kiaj personoj?
por maljunuloj, por kripluloj°. *gebrekkigen*
Ili malfacile moviĝas egale supren aŭ malsupren.
En kiu eŭropa lando ekzemple, kelkaj vojoj estas vere **krutaĵoj**?
en Svislando.
Kiajn pneŭ (matik)ojn oni prefere uzu sur tiaj krutaj vojoj?
antiglitpneŭojn

Esti imuna de/kontraŭ io (verso 10)
Por ke ni ne tro facile malsaniĝu, nia organismo devas esti rezista/imuna kontraŭ certaj mikroboj.
Kio estas ekzemple la utilo de gripvakcino**?**
Ĝi utilas por **imunigi**°... *immuniseren, beschermen*
kontraŭ la gripo.
En figura senco: esti imuna de kritiko.
Interkrampe kaj iom humure: ĉu iu povas esti imuna de ĉia eraro, alivorte: erarimuna? Ĉu ekzistas ia vakcino kiu imunigas kontraŭ eraro?
Ĉu ekzistas **ligno**° imuna kontraŭ fajro? *hout*
Kiel **fari ion akvimuna**° aŭ **pluvimuna**? *waterdicht*
=surfacon nepenetreblan per akvo?
Analoge: **brulimuna**°, **rustimuna**°. *brandvrij; roestvrij*

Grego (verso 21)
Plej ofte rilatas al kio?
al bestoj kiel ekz. bovoj, bovinoj, ŝafoj, elefantoj kaj aliaj.
Kiuj bestoj estas plej gregemaj?
Malfacila demando !
Kial la pasantoj **emas**° **kungregiĝi** ĉe ia akcidento? *geneigd zijn*
pro **scivolemo**° aŭ **helpemo**. *nieuwsgierigheid*
Ĉu ia **gregemo** ĉe homo estus io surpriza°? *verrassend*
Certe ne, ĉar homoj ĝenerale malamas° *haten*
solecon° kaj izolitecon°. *eenzaamheid; afzondering*
Gregano° kaj grega spirito° *kuddemens; kuddegeest*
havas pli pejorativan sencon.

Stelo (verso 21)
Por ni la vorto 'stelo' ne ĉiam sugestas tion, kion ni vidas en la ĉielo dum klara nokto. Ekzemple?
a) En astrologio la vorto temas pri astro, rigardata kiel influanta la sorton de homo.
Pro tio: Esti naskita sub… favora stelo.
Io estas skribita… en la steloj.
b) Kelkfoje ni ankaŭ referencas per tio al homoj: stelo estas iu, kiu staras en la centro de la interesiĝo (ekz. li estas la stelo de la vespero), aŭ iu, kiu estas fama (ekz. kinostelo).
c) Aŭ ni pensas pri la formo, ekz. io kvinpunkta-stela aŭ ankaŭ, kaj ege grave, la verda stelo de la esperantistoj.

KELKAJ LERNINDAJ ZAMENHOFAĴOJ
Pri frukto (verso 3)
1) **Frukto malpermesita estas… plej bongusta.**
Laŭvorte: Verboden vrucht is uiterst smakelijk.
Verboden vruchten smaken het lekkerst.
Tion povas nur scii iu, kiu ĝin gustumis.
2) **De semo putra venas… frukto ne nutra.**
Laŭv.: Van rot zaad komt een niet voedzame vrucht.
Kiam la subaj estas speciale dirataj **pri homoj**?
3) **Laŭ la frukto oni… arbon ekkonas.**
Aan de vrucht herkent men de boom.
Laŭ la infanoj oni trovas trajtojn de la gepatroj.
4) **Ne falas frukto… malproksime de l' arbo.**
De appel valt niet ver van de boom.
Ĉu ankaŭ vi, kara leganto, rekonas ĉe vi mem ecojn° aŭ kondutojn de viaj gepatroj? *eigenschappen*
5) **Lernado sen frukto ne… restas.**
Laŭv.: Het leren blijft niet zonder vrucht.
Alivorte
Kiu lernas, profitas. Do bona instigo° *aansporing*
por okupiĝi pri Esperanto.
6) **Scienco havas semon enuan, sed… frukton bonĝuan.**
Laŭv.: Wetenschap heeft vervelend zaad, maar een smakelijke vrucht.
La unuaj kontaktoj kun ia scienco ne ĉiam estas agrablaj, sed ili tamen donas rezultojn.
Alivorte? La ĝuado° ne necese estas *genot*

tuja°, sed ĝi povas veni poste. *onmiddellijk*

Pri pano (verso 13)

1) **Akvo kaj pano servas... al sano.**
Laŭv.: Water en brood dienen de gezondheid.
Jen rimiĝanta konsilo° por eviti malsanon ! *raad*
Kiam tio speciale dirindas°? *is waard te zeggen*
Fakte jen amuza pledado° por *pleidooi*
sobreco°. *, soberheid.*

2) **De tro da pano... venas malsano.**
Laŭv.: Van te veel brood komt ziekte.
Ĉu vere?
Certe ĉia troigado° kondukas al *overdrijving*
problemoj.

3) **Instruas mizero manĝi panon.. sen butero.**
Laŭv.: De miserie leert brood zonder boter te eten.
Mizero devigas° iun *verplicht iemand*
disvolvi° iajn° kvalitojn! *ontwikkelen; zekere soorten*
Komparu: El la mizero fari virton.
Van de nood een deugd maken

4) **Kie estas pano, ne mankas... panpecetoj.**
Laŭv.: Waar er brood is, ontbreken de kruimels niet.
Kaj alivorte?
Kiu havas ion povas certe ian parteton doni.

5) **Kie pano estas,… tie musoj ne mankas.**
Laŭv.: Waar er brood is, ontbreken de muizen niet.
Dirinda en kia situacio?
Ĉia interesa aĵo povas altiri aliulan° *andermans*
atenton.

6) **Kiu serĉas marcipanon,… perdas sian panon.**
Laŭv.: Wie marsepein zoekt, verliest zijn brood.
Ni pli bone kontentiĝu pri tio, kion ni havas.
Eble direblas pri tiuj, kiuj troige deziras plej altan kvaliton?

7) **Mi panon ne esperis,… subite kuko aperis.**
Laŭv.: Ik hoopte niet op brood, plots verscheen een koek.
Jen feliĉega ulo ! Dirinda en kia situacio?
Kiam la situacio multe pliboniĝas.

Pri edzino (verso 15)

Zamenhof ŝajnas kelkfoje havi konservativajn ideojn pri la rilato inter viroj kaj virinoj.

1) **Esti sub la ŝuo… de sia edzino.**
Laŭv.: Onder de schoen van zijn echtgenote zijn.
Ĉu ne estas strange ke ekzistas esprimo pri viro kiu nenion povas decidi? Kvazaŭ estus tute normale ke edzinoj devas iam obei sian edzon.

2) **Se edzino ordonas,… domo ordon ne konas**
Laŭv.: Als de echtgenote beveelt, kent het huis geen orde
Ideo kiu bone ilustras la antaŭan Zamenhofaĵon !

Pri ĉielo (verso 17)

1) **Aliloka ĉielo estas… sama ĉielo.**
Laŭv.: De hemel op een andere plaats is dezelfde hemel.
Sed la herbo estas vere pli verda sur la alia flanko de la monteto!

2) **En nome de l' ĉielo, sed… pro bono de l' felo.**
Laŭv.: In de naam van de hemel,
maar ten gunste van het vel.
Oni dankas la ĉielon por tera ĝuo°. *aardse geneugten*

3) **Kiu rigardas la ĉielon,… maltrafas sian celon.**
Laŭv.: Wie naar de hemel kijkt, mist zijn doel.
Ĉu Zamenhof avertus nin, ke ni ne tro revu?
Atentu pri kio vi estas faranta, se vi volas sukcesi!

4) **Pura ĉielo fulmon… ne timas.**
Laŭv.: Een klare hemel vreest de bliksem niet.
Bela ideo! Kiu ne havas pezan konsciencon, kiu ne portas kulpon sur la ŝultroj, povas pace° *in vrede*
dormi.

Amuza kroma ekzerceto:
Relegi la nederlandlingvajn tradukitaĵojn
kaj lerni ilin flue retraduki esperanten.

TRADUKEKZERCOJ.

Solvo de la antaŭa.

1) Nia naturo petas mov(ad)on, la plena ripozo/kvieteco estas la morto. (Pascal).
2) Oni enuas preskaŭ ĉiam kun la personoj, kun kiuj oni ne rajtas/povas enui.
3) Ĉiuj kredas kaj neniu kredas: la unua kaj la dua eraras. (Seneca).
4) Kie estas multe da lumo, estas multe da ombro.
5) Kiu vivas en bonfarto/bonhavo, devas fari al si zorgojn por eviti esti enviata.
6) Neniu mielo sen laboro. Nenia salajro nek kompenso sen ke nenia peno por ĝi estus farita.

Nova.

1) Als je op weg naar Denemarken steeds meer Spaans hoort praten, heb je de verkeerde afrit genomen.
2) De x-stralen werden uitgevonden door iemand die onbekend wilde blijven.
3) Als je een raam openzet, komt er frisse lucht binnen. Als iemand anders het openzet, komt er tocht binnen.
4) Iedereen heeft wel iets dat hij beter kan dan een ander; meestal is dat het lezen van zijn eigen handschrift.

E. Van Damme

LA 30-A DATREVENO DE LA RATKAPTISTA BANDO DE HAMLENO

Estante rakontistino de fabeloj, imagu inviton al la urbo de unu el viaj plej ŝatataj rakontoj. Ĉu vi povus rezigni iri tien? Mi ne. Kaj vi eĉ pli komprenos se vi scias ke tie la invitantoj parolas Nian plej ŝatatan "fremdan" lingvon: Esperanto. Kompreneble ankaŭ pluraj el mia dua familio, mia Esperanta amikaro, aŭ loĝas tie, aŭ venas tien.
Ĉu al ilia rendevuo nur venas rakontistoj? Hahaha! Tute ne! El diversaj landoj kaj landopartoj venas aliaj Esperantistoj al la ĉarma urbo, al la amikaro tie, ne nur por interkonatiĝi kun la rakonta flanko, tamen por kunesti en amika rondo, havi seriozajn kaj iom malpli seriozajn, eĉ verajn amuzajn agadojn kune..
Imagu mian ĝojon kiam mia bofratino, vera komencanto, anoncis ke ankaŭ ŝi volus partopreni.

Do Kiam alvenis la invitilo en mian ricevujon, anoncante ke venos eĉ Kajto, miaj karaj amikoj muzikistoj el Frislando, mi ne plu hezitis.
Loĝi ni povis ĉe miaj karaj amikoj Klaus kaj Waltraut, ambaŭ el la "Ratkaptista bando" de Hamleno, loĝantaj iom pli for en Benten. Kompreneble ĝojigis min ilia respondo, ĉar mi ŝategas tiujn gastigemajn amikojn! Mi konas la loĝan parton de la domo, kiu vere por ni estas luksa!

La festaj tagoj jam komenciĝos je la deka sabate matene. Ĉar mia bofratino devis labori posttagmeze mi ne volis esti tro matene, ĉu mi estu tiel kruela por mia komencanta bo-fratino-noktobirdo. Mi kuraĝis retumante peti de miaj gastigontoj ĉu eblus alveni jam vendredon. Kaj vere min ĝojigis ilia respondon: "Jes kompreneble venu jam vendredon, ne gravas ke estos malfrue, ankaŭ ni estas noktobirdoj!"

La dudek kvinan de novembro finfine "Ek al la voj'". Ni estis akceptitaj kiel koraj amikoj de koraj amikoj. Ĉu ekzistas alia fonto, el kiu oni povas ricevi tiom da amikeco, ol el Esperanto? Kaj preskaŭ tro malfrue enlitiĝis tute kontente, antaŭĝuante la venontan tagon.
Bone, la vekhorloĝo klare ne funkciis, mi jam aŭdis Waltraut en la kuirejo, kiu preparis matenmanĝon. Jam de antaŭaj fojoj mi sciis ke vere denove ĝi estos tre abunda. Ni urĝe prepariĝis por ĝustatempe esti kaj… for al la renkontiĝo.
Finfine en Sumpfblume, la renkontiĝejo, konataj ridantaj vizaĝoj, kaj dorsoj. Amikoj en al mondo, vi konas la senton knufli alian amikon, ĉu ne? Mojosa! Mi sentis min ŝvebante de unu al alia ĝuante tiom da plenkora amikeco.

Tiam, kiam la ĝenerala kunsido de la membroj ekis, ekis samtempe la unua grupo por gvidita rondiro en la ĉarma, surprize bone prizorgita, historia urbo Hamleno. Nia loka gvidistino nur parolis germane, kaj imagu, kvankam mi proponis traduki por tiuj kiuj ne komprenis, ne bezonatis! Esperantistoj do vere regas pli da lingvoj!
Mi dufoje vizitis tiun urbon en plena suno, nun la ĉielo grizas. Ne sufiĉe por forigi la homojn de la strato, nur por ke kelkaj tamen surmetu ĉapon, aŭ ŝirmu sin pere de pluvombrelo. Ne gravis ĉar la etosos estis gaja!

Estis amuze konstati la silentan aŭskultadon de la gvidistino, kaj poste dum ni promenis al sekva vidindaĵo Esperanto superregis la paroladon. Tiom interesa estis la promeno ke ni finfine devis hasti tra malgrandaj stratetoj por alveni ĝustatempe por la tagmanĝo.

Lokajn bongustaĵojn oni rajtis mem preni el la potoj, kelkajn abunde, aliajn iom pli ŝpare, ĉar estis surprize multe homoj. Nu ja, ĉiuj scias ke vi povas organizi ĉion ĝis la malgrandetaj detaloj, ekz. eĉ meti sur la nomŝildo aperi kion oni mendis antaŭe. Se oni tro fidas, ne kontrolante, povus esti ke la lastaj...... tamen - laŭ - mi neniu mortis pro malsato.
Poste Heinz ankoraŭ alportis pli da deserto al la tablo, forprenita de homoj kiuj ne plu sciis ke ili ne mendis ĝin. Estis amuze ĉar ĉiuj trovis lokon por trankvile manĝi en amika rondo.

Posttagmeze prezentadoj, kaj prelegoj. Helmut Klunder prezentis al ni la nordfrizajn insulojn. Ne ĉiam enviinda vivo tie, kontraŭe al vi pensus. Sed, la insulanoj trovas konsolon en diversspecaj bongustaj alkoholaĵoj! Kompreneble - se vi konas Helmut, - tio ne estas hazardo, kaj plenkore li lasis Gunter disdoni diversajn bongustajn likvaĵojn. Imagu, ke el la sablo de la insulo tamen kreskas beroj! Kompreneble ke oni ankaŭ tuj esploris kiel uzi ilin, ĉu ne? Ili estas tro amaraj por manĝi, tamen por fari trinkaĵojn ili taŭgas, njam!
Post lasta gustumado, varma grogo, kiun oni ankaŭ al la aliĝintoj de la sekva prelego prezentis, venis Heinz W. Sprick mem rakontis pri"Vojaĝo tra Israelo kaj Jordanio". Kiaj belegaj bildoj, kia belega naturo, kvankam ne multe kreskis sur tiuj ruĝaj montoj. Kia aventuro! Ĉiuj konas Heinz sufiĉe bone por scii ke li ĉiam surprizas, pro sia aŭdaco, originaleco, kaj ĉarma flua parolo.
Intertempe ie en la urbo okazis renkontiĝo antaŭ la Münster-preĝejo kun klarigoj pri la nova "Eskapĉambro" en la kelo de la Münster-preĝejo. Kiu kuraĝis, lasis sin transmeti reen al la jaro 1284 kaj sukcesis solvi ĉiujn enigmojn en la malnova alĥemiista kelo ene de unu horo?

Por muzikplena dancado, oni surmetu aliajn vestojn, ĉu ne? Do ni alivestiĝiss antaŭ ol iri al la alloga vesperprogramo. Mi certe ne devas priskribi la agadon de la Kajto-kantistoj, ne eblas ke iu ne jam konas ilin. Do estis kantado kaj kunkantado. Kaj finfine estis ankaŭ kundancado. Bone, unue ekserĉi kiel fari tiun dancadon kiu datiĝis de longe, longe for! Tiuj, kiuj restis surseĝe malpravis! Estis mojosa momento de granda interamika Esperanta internacieco.
Kaj tuj poste sen granda paŭzo, saltis sur la scenejon Johny M. Ĉu surprizis iun ke la dancspaco ne plu malplenis? Regejo, hiphop, la kantado de la energieplena junulo kiu regas la scenejon kiel sian propran vivĉambron, entuziasmigis ĉiujn! La drathara frizaĵo daŭre kundancis! Ankaŭ la membroj de Kajto plezure kundancis. Tiu vespero vere amuzis ĉiujn! Iom pli

malfrue ol pensite finfine ĉiuj iris al litoj, mi pensas. Vere certi mi ne povas. Ludemaj homoj ĉiam troveblas en E-o-renkontiĝoj. Tamen ni iris hejmen kun Waltraut. Klaus jam delonge dormis, mi supozis, tamen ne! La viroj atendis nin tute kavalire. Lastan knuflan rondon kaj ek al la lito!

Dimanĉon ni tiom longe ĝuis la matenmanĝon ke ni maltrafis la komencon de la prelego de Bernard Larue, pri sia rondvojaĝo tra Usono. Rapide enrigardante la salonon, mi tamen vidis kelkajn movantajn bildojn de bizono en okulpunkto. En aliaj salonoj estis pulbazaro, kredu min. Nerezisteble por personoj kiel mi, tiel ke nur post la prelego mi denove aperis kune kun bofratino kaj… iom da sakoj da varoj. La kurseto de Frank Lappe pri sukurado estis vigla afero, ŝajne kelkaj ne estis kompletaj laikoj. Frank kunhavis multege da materialoj kaj serĉis partoprenantojn por sekcii pupon, post kio li trovis vivantan viktimon: Heinz W. Sprick, ridiga afero. Humoro neniam manku en prelegoj, kaj instruadoj, dankon ankaŭ al vi Frank!

Fine de la renkontiĝo ni festis dum komuna tagmanĝo en najbara ĉina restoracio "Shangri La" kaj vere la manĝelekto estis abunda, varia, bongusta kaj… malaltpreza!
Unu post la alia denove malaperis, kelkaj nur post varmaj amikaj knufloj, kelkaj iom pli longe restis. Ni reordigis la salonon, pakis la libroservon, kiu estis ege bonvena. Reknuflis lastfoje kaj denove reiris hejmen. Ni jam pakis matene, do havis iom da tempo ankoraŭ por kafumi kaj regaliĝi pri membakita kuko de mia bofratino. Jes mi konfesas ke ni estis lacaj, ambaŭ mia bofratino kaj mi, kiam ni reiris denove al la ĉiutaga hejmo, tamen babilante pri ĉiuj belegaj momentoj de tiu ĉi semajnfino inter amikoj, ni en nur tri horoj denove estis en nia propra lito. Ŝi, kompatinduino, tuj devis jam frue eklabori la sekvan lundon, mi dorlotita ino, rajtis iom pli longe dormi, kaj sonĝi pri Hamleno, el kiu Waltraut kaj Klaus, iam vizitos nin en nia hejmo. Heinz W. Sprick metis jam la daton de la Beneluksa kongreso en sia agendo, kaj do venos.
Neniam renkontiĝoj vere ĉesas, unu kreas sekvan, kaj ĉie amikaro atendas unu la alian por travivi belegajn momentojn kune. Do ni neniam vere adiaŭas, iam ni certe revidos nin!
Kun granda dankemo al ĉiuj miaj E-o-amikoj. Listo tro longa por aldoni.

Nicky Janssen

GEEN ENGELS MAAR 'GLOBISH' OP DE TU/e

In een opinie van 13 februari jl. op de site van het *Eindhovens Dagblad* (ED) uit een zekere mijnheer Eerdmans, docent Engels aan de Technische Universiteit Eindhoven (TU/e), zijn twijfels over het gebruik van het Engels aan de TU/e. Hij reageert daarmee op een artikel waarin de TU/e aankondigt dat het Engels met ingang van 2020 de voertaal wordt van de universiteit.

Volgens de heer Eerdmans had de TU/e eigenlijk beter aangekondigd dat Globish de voertaal wordt van de universiteit. Hijzelf heeft de ervaring dat hij als een "bekakt" persoon wordt beschouwd als hij algemeen beschaafd Engels spreekt in de enclave van de TU/e. Globish is een taal met een beperkte woordenschat en een eenvoudige grammatica die volgens de schrijver "net zo onsmakelijk klinkt als het woord. Zonder karakter, nuances en rijkdom."

I.p.v. het door de universiteit gebruikte argument dat "het Engels nodig is om toegankelijk te zijn en niemand uit te sluiten", zal het volgens Eerdmans eerder "bijdragen aan segregatie. Culturele verschillen worden voor het gemak niet aangeroerd."

Ter voorbereiding van de algemene invoering van het Engels "moet het personeel bijgespijkerd worden. … Geef ze een cursus Engels en iedere discussie zal … vloeiend verlopen." Spottend vraagt de schrijver zich af waarom hij in 's hemelsnaam een cursus van vijf jaar heeft gegeven. "Dankzij het pionierswerk van universitaire bestuurders weet ik nu dat het in pakweg één jaar kan."

En ironisch genoeg. "In ieder integratiedebat … wordt de kennis van het Nederlands breed uitgemeten … En nu wil de TU/e een enclave scheppen waaruit de nationale taal en cultuur worden verbannen."

De schrijver geeft een sneer naar de universiteitsraad voor wie schijnbaar alleen de snelheid van de invoering van het Engels nog een vraagteken is. Misschien ligt het wel aan hun kennis van het Globish/Engels dat men er zo licht over gaat? Eerdmans, die jaren in de medezeggenschapsraad heeft gezeten, "weet dus uit ervaring dat er vaak complexe zaken worden besproken Dat vereist een niveau van het Engels dat ver boven Globish ligt. In dit geval helpt een cursusje niet."

Marktdenken primeert. "Het betrokken personeel en de samenleving zijn niet belangrijk, al wordt het meestal met de mond beleden." De minister sust dat hij de universiteiten kritisch zal volgen om te voorkomen dat het onderwijs voor Nederlandstalige studenten minder toegankelijk wordt. "Ondertussen gaat de afbraak van het Nederlands – en van het Duits en Frans – gewoon door. Diversiteit wordt afgeknepen en dat kan niet goed zijn voor onze ontwikkeling, ook niet voor die van een technische universiteit."

Piet Glorieux

TEKSTARO

Wist je dat je een heel pak bekende literaire werken en teksten in het Esperanto op het internet kan raadplegen en doorzoeken?

In 2002 zette ESF (*Esperantic Studies Foundation*) een project op voor de aanmaak van een elektronische taalwetenschappelijke tekstenverzameling (corpus) voor Esperanto. ESF nam Bertilo Wennergren onder de arm om de eerste fase van het project op te zetten. Eind 2003 was die klaar. Bertilo werd daarbij geholpen door een "corpus-adviescomité", bestaande uit Ilona Koutny, Jouko Lindstedt, Carlo Minnaja en Chris Gledhill.

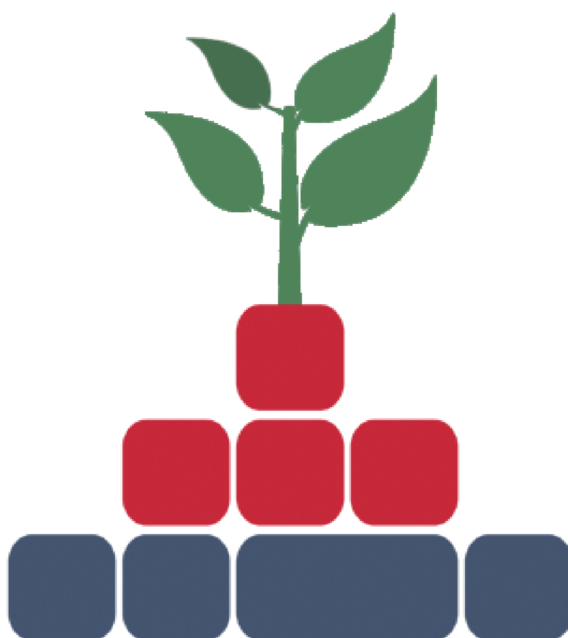
De eerste fase focuste op het verzamelen en eenvormig maken van teksten die al in een elektronisch formaat bestonden, met name vooral belangrijke teksten van Zamenhof en andere klassieke auteurs. Bertilo selecteerde, bewerkte en normaliseerde ze naar het TEI-XML-formaat (TEI = *Text Encoding Initiative*).
In oktober 2003 ging de tweede fase van het corpusproject in. ESF belastte Bertilo opnieuw met de uitbreiding van het corpus. Mauro de la Torre voegde zich bij het comité.

In maart 2017 startte de derde fase. ESF maakte een nieuwe overeenkomst met Bertilo om ook andere teksten van Zamenhof toe te voegen. Daarbij maakte deze laatste dankbaar gebruik van de teksten die al door de Oostenrijkse Nationale Bibliotheek waren ingescand. Daarnaast werd de zoekmachine hergeprogrammeerd en gemoderniseerd.

In september 2017 begon de vierde fase. Opnieuw was het Bertilo die door ESF gevraagd werd. Nu werden niet-Zamenhofiaanse teksten van na de Tweede Wereldoorlog toegevoegd. Sinds november 2017 omvat de verzameling 5.177.208 woorden.

Onderzoekers die de Tekstaro op een andere manier willen gebruiken, kunnen hem downloaden (behalve de beschermde werken) en bewerken naar eigen doelstellingen en behoeften.

Link naar de tekstaro: *tekstaro.com*

SIDANTE EN PUDINGO, MI ALVOKAS SAVONTOJN!
(1/2)

Petro De Smedt, bekend van het meest recente NL-EO-NL-woordenboek en van de Bildvortaro vergast ons vanaf nu op een serietje culinaire lexicologie. Voor beginners misschien een uitdaging maar... de aanhouder wint. Smul alvast van dit eerste deeltje!

Taŭga esprimo, mi pensas, apud la kutimaj "sidi en peĉo, kaĉo, merdo", por esprimi embarason, konfuziĝon. Mi estis embarasita, kiam mi konstatis ke ne ĉiu pensas pri sama afero kiam li aŭdas la vorton pudingo. Se mi aŭdas la vorton, mi pensas pri iu flava, vanilita, duonsolida, do ŝanceliĝema, dolĉa manĝaĵo, nevarma, varmeta aŭ malvarma deserto, ŝutita sur teleron, aŭ ankoraŭ ripozanta en ujeto vitra, porcelana, kartona, plasta aŭ en granda poto, atendanta esti elkulerita de frandemul(in)o. Brito tamen, pensas pri tute alia afero... Kaj tamen, la vorto pudingo estas unu el la plej internaciaj, ĉar mi trovis ĝin en multege da lingvoj, iom aliformita foje, sed ĉiam rekonebla, eĉ en la japana kaj ĉina kaj slovaka kaj rusa kaj nederlanda, franca, itala, hispana. Tiel mi do malkovris ke la bona Dio, tamen en iu kolera momento, kiam li, en Babelo, decidis "Ni malleviĝu do, kaj Ni konfuzu tie ilian lingvon, por ke unu ne komprenu la parolon de alia" (Gen 11.7) ne nur zorgis ke la homoj parolu diversajn lingvojn, sed ankaŭ – kaj tio pli malofte estas rimarkata – ke ili uzu samajn vortojn por paroli pri malsamaj aferoj, kaj tiel plej efike konfuzu unu la alian!

Falsaj amikecoj malgraŭaj.
Nun estus interese foje esplori ĉu la kuracilo de tiu dia damno, Esperanto, sukcesis vere liveri rimedon por eliri el tiu mizero, por restarigi la interkompreniĝon... ĉar ankaŭ en Esperanto ekzistas la vorto pudingo. En la praktiko mi konstatis... ke ne, ĉar ĉiu verdstelulo uzas la vorton laŭ (kaj kun) la signifo kiun ĝi havas en sia nacia lingvo... sed... li ne nepre pravas farante tiel! Ekzistas ja normlibro(j), kiu(j)n ĉiu verdstelulano estas supozata obei. Minimume oni obeu ja la fundamenton, pri la PIV oni ja povas diskuti! Estas do interese esplori la tutan situacion... kvankam mi ne flegas la iluzion ke mi ŝanĝos la kutimojn kaj rekondukos la gregon sur la ĝustan rektan vojon!

Etimologia pudingo.
Sed ni eble unue reiru al la vorto sankciita de la dekkvina regulo de nia dekseslinia dekalogo, al la universala tutmonda vorto pud(d)ing. Laŭ la esploroj, aŭ inspirita sonĝo, de iu dokta filologo – li estu honorata – la etimo de la naciaj vortoj estus la angla pudding, kiu mem etimologie rilatas al malnovĝermana pud, kiu signifis "premi ion, kunpremi ion". Jes, ja, la originala maniero por prepari iun ajn pudingon estis ke oni plenigis iun tolan sakon (tukon aranĝita kiel sako, per kunligado de la kvar anguloj) per kaĉo el lakto, faruno kaj/aŭ diversaj aliaj aferoj kaj ke oni metis la fermitan sakon (fermitan per ŝnuro aŭ firma ligado) en bolantan akvon. Cetere ankoraŭ nuntempe iuj pudingoj estas prefere tiel preparitaj (vidu la biblion de Aŭgusto Escoffier). En tia maniero oni ankaŭ plenigis (purigitajn, mi esperas) bestajn intestojn (post forpeno el la besto, kompreneble) per io (ekzemple miksaĵo de viando, spicoj kaj sango) kaj preparis ilin en la sama maniero. Jen la klarigo ke la angla vorto pudding ankaŭ indikas iujn specojn de kolbasoj, kaj ke la sangokolbaso en Francio ricevis la nomon boudin. Cetere tio estas la etimo de la esperanta nomo budeno!

Britaj kaj britecaj pudingoj.

Ni unue esploru la naciajn pudingojn, kaj ĉar la angloj ja estis sufiĉe grandanimaj por transdoni sian vorton al la tuta homaro ni unue esploru la anglajn, la boanglajn (kiuj precipe troviĝas en Usono) kaj la eksfianglajn (kiuj precipe manĝiĝas en Aŭstralio) pudingojn. La aŭtoritata deca Oksforda vortaro konas precipe du signifojn: 1. Mola aŭ iom rigida miksaĵo de bestaj aŭ legomaj ingrediencoj, precipe se miksitaj aŭ enfermitaj en faruno aŭ alia farunecaĵo, kuirita per boligado, vaporumado aŭ bakado 2. Intestoj de porko ktp, stufitaj kun avenfaruno, sango ktp. Alia aŭtoritata verko, la Norma Vortaro de Funk kaj Wagnalls (ofte nomata Collier), havas iom alian opinion. Ankaŭ ĝi du signifojn citas: 1. Dolĉigita kaj gustigita deserto de mola manĝaĵo, kutime faruneca 2. Intesto plenigita de spicita viando, sango ktp kaj kutime boligita aŭ stufita. La boangla, usona, vortaro prestiĝa, la Webster, donas malsamajn difinojn en la luksa eldono kaj en la popoleca. Por riĉaj doktuloj pudding estas dolĉa deserto, dika kaj mola, tipe konsistanta el faruno kaj lakto kaj foje fruktoj; por plebano temas pri deserto de mola, sponga, aŭ dikkremeca konsisto. Estas do fakte sufiĉe da malsamopinieco inter tiuj diversaj difinoj. Rapida vizito al la angla Vikipedio instruis al mi, kaj mi tendencas kredi ĝin, kvankam mi neniam manĝis sangokolbason kiel deserton, ke por anglo pudding estas sinonimo de dessert.

Ĝermanaj pudingoj.

Por nederlandlingvanoj la nederlanda lingvobiblio dekretas ke pudding estu 1. Pasto de faruno aŭ pecigita pano, lakto, ovoj, rengraso ktp boligita aŭ bakita en stana muldilo, kaj petas ke oni komparu kun plumpudding 2. Miksaĵo de faruneca substanco (rizo, maizamelo, grio aŭ similaĵo) kaj lakto aŭ kremo kun gustigaĵoj, aŭ ankaŭ fruktsuko pretigita kun aglutinilo kaj, post malvarmiĝo, servita kiel deserto. Ĝi aldonas ke en 1668 la signifo estis: pasto de faruno, rengraso ktp metita en tuko kaj boligita.

Ni restu, provizore, ĉe la ĝermanidoj. La granda, dika, dudekkvarvoluma Brockhaus mirigis min! El ĉiuj konsultitaj verkoj ĝi estas la plej moderna, ĉar ĝi ŝajne nur konas la pudingon el plej moderna tempo. Unue ĝi deklaras ke la vorto devenas de la malnovfranca boudin, kiu (prave) signifas kolbaso, kaj tiam daŭrigas: normale pere de pudingpulvoro – prete miksita produkto (plej ofte el amelo kaj gustigaj elementoj) – farita dolĉaĵo, kiun oni miksas malvarme aŭ miksas kaj poste boligas. Iom mirigas min ke Brockhaus ne diras kun kio oni ĝin miksas! Supozeble la dietpudingo miksiĝas kun akvo, la normalpudingo kun lakto?

Pudingo en Parizo kaj romanistejo.

Ĉe la francoj la vorto estas konata, sed tamen iom konsiderata fremdvorto. La bofrancoj kontraŭe (ili loĝas en Valonio) tre bone konas ĝin, kun la signifo kiun ĝi havas en la nederlanda. Laŭ Larousse pudding aŭ pouding estas deserto sukerita surbaze de faruno, sukero kaj butero en samgrandaj kvantoj, kaj ĝi estas garnita de fruktoj. La angla pudingo, aŭ plumpudding, estas karakterizita per uzado de bova graso. La Petit Robert, kiu ĉe doktuloj ĝuas plej bonan reputacion, distingas inter pudding kaj pouding. Pudding estas torto surbaze de faruno, ovoj, bovograso kaj sekvinberoj ofte parfumita per alkoholaĵo = plumpudding. Pouding estas maldelikata torto farita de bakistoj surbaze de malfreŝiĝinta pano. Mi aldonu ke mi konstatis ke ne ĉiuj francoj eĉ konas la vorton pudding, sed jes ja flan. Sed... mirige, nia estimata Escoffier ne uzas en sia libro, ankaŭ ne en la franca, la kategorion flan, sed abunde la kategorion pudding (en iuj receptonomoj li uzas la vorton flan).

La hispana sendiskuta aŭtoritato, la Réal, oficiala klariga vortaro de la hispana lingvo, konas pudin, aŭ pudín, en du signifoj: 1. Dolĉaĵo kiu prepariĝas per biskvitoj aŭ pano metitaj en lakto kaj kun sukero kaj sekaj fruktoj 2. Simila plado, ne dolĉa. Kaj utile eble estas aldoni la difinon de flan: Deserto kiu prepariĝas per ovoflavaĵoj, lakto kaj sukero kaj kuiriĝas en bolbano, en iu muldilo, ĝenerale kovrita de karameligita sukero.

Italoj ankaŭ manĝas budino, precipe kiel deserton aŭ manĝaĵon, konsistantan el firma aŭ duonfirma miksaĵo de variaj ingrediencoj, preparitan en forno aŭ bolkuirita en taŭga muldilo, sed ankaŭ konas la vorton, almenaŭ en iuj regionoj, kiel nomon de budeno. Do, ŝajne estas sufiĉe vastsignifa por italoj.

Petro De Smedt

(parto 2 sekvos en la venonta numero)

REIS ROND DE WERELD IN WOORDEN (2)

In dit deel trekken we naar het Midden-Oosten via Turkije. Aan het Turks danken we naast de Turkse lekkernijen zoals *baklava* (via het Italiaans en Frans), bergamot (*beg-armudi*, lett. “peer van de prins”), *bulgur*, de ronde nomadententent joert (*yurt*) via het Russisch, koffie (*kahve*) en yoghurt (*yoğurt*, van het werkwoord *yoğurmak* ‘kneden’).

Meer verrassend is de herkomst van het voor ons ‘typisch Britse’ spel *bridge*, dat voor het eerst in Constantinopel gespeeld werd en weleens uit het Turkse *bir-üc* ‘één-drie’ zou kunnen komen (één hand zichtbaar, drie handen verborgen). Ook de typisch Schotse (maar ook Vlaamse) *doedelzak* is terug te brengen op het Turkse *düdük* (fluit), dit keer via het Duits en Tsjechisch.

Ook het Franse *gilet* heeft Turkse roots, waar het een kledingstuk met lange mouwen aanduidde, de *yelek*, dat via het Frans, Spaans en Arabisch tot bij ons kwam. De mouwen waren er in Noord-Afrika al afgevallen, met name in Algiers, waar de Turken het onder de *kaftan* droegen (uit het Turks *qaftān*, terug te brengen op het Perzisch *khaftān*).

Het Perzisch, de officiële taal van Iran (Perzië), Afghanistan en Tadzjikistan, heeft eveneens veel woorden de wereld in gestuurd, zoals bazaar (*bāzār*, markt), borax (*burah*), boerka (*būr*, roodbruin, vos), karavaan (*kārwān*, groep reizigers), via het Engels ook als nieuw woord naar ons gekomen, namelijk als *caravan* (woonwagen). Verder hebben we nog schaak (*šāh*, koning), in het Nederlands opgenomen als *sjah*, *divan* (*dīwān*, register, ambtsvertrek), via het Turks ook naar het Nederlands gekomen als het zitmeubel *divan*, *jasmijn* (Yasmin of Yasamin, volgens Wikipedia “geschenk van God”, volgens anderen de “Yas bloem”), *kiosk* (*kushk*, paleis, villa, paviljoen), magie (*magos* = Perzisch priester, tevens drager van de wetenschap, tovenaar en bedrieger, van het Oudperzisch *magush*), *mummie* (*mūmiyā* = pek, asfalt, een afleiding van *mūm* ‘was’), *pyjama* (*pāe jāmah*, lett. “beenbekleding”, uit *pāe*, voet, been en *jāmah*, bekleding, kledingstuk), *pistache* (*pistah*), *sandaal* (*sāndāl* ‘schoen van de Lydische god Sandal’).

Lode Van De Velde

SUCCESVOL ZAMENHOFFEEST TE BRUSSEL

Het zamenhoffeest stond in het teken van Portugal gezien deze stad het Universeel Esperanto Congres deze zomer verwelkomt.
In de mooie zaal van de Pianofabriek werd iedereen verwelkomd met een Portugees aperitief. De sfeer zat er onmiddellijk in gezien velen, zoals gevraagd, zich met de Portugese kleuren hadden getooid.
De Portugese maaltijden met verschillende keuzemogelijkheden vielen erg in de smaak. Na verscheidene optredens konden we genieten van lekkere zelf bereidde desserten.
Francoise Pellegrin bracht de sfeer erin met een lied dat het congres te Lissabon op humoristische wijze propageerde en iedereen speelde mee.
Daarna werden we vergast op een indrukwekkende Portugese volksdansgroep met muzikanten, zangers en dansers van hoge kwaliteit.
Valère Doumont gaf een presentatie over het succesvolle zomerkamp van de Verdaj Skoltoj.
De FEL boekendienst georganiseerd door Gerd Jacques werd druk bezocht.
En de traditionele tombola zorgde ervoor dat velen met een verrassing terug naar huis gingen

VERDAJ SKOLTOJ (www.verdajskoltoj.net)

De Verdaj Skoltoj (Groene Scouts) bieden scouting zonder grenzen in het Esperanto aan. De deelnemers zijn tussen de 11 en 17 jaar. Ze komen uit Brussel, Vlaanderen, Wallonië, Frankrijk, Nederland, Luxemburg, Duitsland en soms zelfs van verder! We komen 6 tot 7 weekends per jaar samen en organiseren een kamp van één week in de zomer. Iedereen is welkom, het eerste weekend is gratis! Voorkennis van het Esperanto is niet noodzakelijk.

Ze organiseren jaarlijks PEKO (Esperanto-Voorjaarsbijeenkomst). Houd alvast woensdag 9 tot zondag 13 mei 2018 vrij.

De Verdaj Skoltoj (Groene Scouts) ofertas Esperantan skoltismon sen limoj. La partoprenantoj estas inter 11 kaj 17 jaraj. Ili venas el Bruselo, Flandrio, Valonio, Francio, Nederlando, Luksemburgo, Germanio kaj kelkfoje eĉ de pli malproksime!
Ni renkontiĝas 6 ĝis 7 semajnfinojn dum unu jaro kaj organizas kampadon dum unu semajno en la somero. Ĉiu bonvenas, la unua semajnfino estas senpaga! Komencantoj bonvenas.

Ili organizas ĉiu jare PEKO-n (Printempa Esperanto-Kunveno).
Tenu jam libera, merkredon la 9an ĝis sabato la 13a de majo.

TIENEN

Doordat de Tiense Esperantovereniging ‘La Hirundo’ stopgezet wordt, is beslist om de kassa te doneren aan verenigingen die het Esperanto genegen zijn. ‘La Hirundo’ vierde het laatste Zamenhoffeest en reikte de laatste Zamenhofprijs uit aan het Scouts en Gidsen Museum van Leuven. In dit museum, in de vroegere kapel van de Sint Geertrui-abdij zal trouwens een kleine stand over het (Skolta) Esperanto in de permanente collectie te zien zijn. Op zondag 23 april zal de officiële overhandiging van de fondsen gebeuren
(fotot Christian Hennuy)

CLUBPROGRAMMA'S

Tenzij anders vermeld zijn alle vergaderingen gratis en voor iedereen toegankelijk. Let wel dat de meeste activiteiten in het Esperanto plaatsvinden. Uiteraard zijn we steeds bereid geïnteresseerde bezoekers in het Nederlands te woord te staan De cursusinfo vind je vooraan in dit nummer..

ANTWERPEN – La Verda Stelo, Esperanto Antwerpen vzw (esperanto-antwerpen.weebly.com/)
Alle programma's hebben plaats in het Esperantohuis, Lange Beeldekensstraat 169, 2060 Antwerpen, telkens op vrijdagavond om 20.00 uur
vzw (esperanto-antwerpen.weebly.com/)

Vrijdag 2 maart: Jolanta Van Holstein (NL) brengt een uiteenzetting over de bouw van een astronomisch centrum in Split in 1985. (Konstruado de astronomia centro en Split).
Vrijdag 9 maart: Vladimir Ronin spreekt Een echt Russisch succes: De geschiedenis van de bouw van de Transsiberissche spoorlijn. (Vera rusa sukceso. La konstruhistorio de la transsiberia fervojo).
Vrijdag 16 maart: Arie Bauman vertelt en toont foto's over zijn reis naar het wereldcongres in Zuid-Korea 2017. (Vojaĝo al UK en Koreio).
Vrijdag 23 maart: Klaas Dijkstra behandelt het thema Film en ondertitels. (Filmo + subtekstoj).
Vrijdag 30 maart: Ivo Durwael verzorgt een anekdoten-avond. (Anekdota vespero).
Vrijdag 6 april: Lode Van de Velde stelt de Surinaamse talen voor. (La lingvoj de Surinamio).).
Vrijdag 13 april: An Olijslagers geeft een voordracht over Zamenhof een genie onder de genieën?. (Zamenhof, genio inter genioj?).
Vrijdag 20 april: Valère Doumont inspireert door ons te wijzen op de mogelijkheden efficiënt te werken voor Esperanto. (Kiel efike agi por Esperanto, 7 jaroj da spertoj).
Vrijdag 27 april: Anna Strignova kaj Dima Ŝevĉenko (RU) belichten de Fabel Werelden. (Fabelaj Mondoj).
Elke week wordt een nieuwsbrief rondgestuurd met vermelding van het programma en meer nieuws.
Wens je deze berichten ook te ontvangen, zend uw aanvraag naar ivo.durwael@telenet.be.

BRUGGE- Paco kaj Justeco
(http://www.esperanto.be/brugge)
Info bij Heidi Goes. heidi.goes@gmail.com

BRUSELO- Esperantista Brusela Grupo vzw
(www.esperantobruselo.org)
Bijeenkomsten in Cultuurcentrum De Pianofabriek (Fortstraat 35, 1060 Sint-Gillis), lokaal Casablanca 2, om de andere woensdag van 18.30 uur tot 20.30 uur.
De groep organiseert ook cursussen voor beginners en gevorderden. Info over cursussen en bijeenkomsten bij Françoise Pellegrin,
fransuaz@esperantobruselo.org, *tel. 02 / 358 27 28*
Elke tweede maandag van de maand van 19.00 uur tot 22.00 uur: gezellige eet- en babbelgelegenheid met "La Babilemaj Spagetoj". Inlichtingen bij Nicolas de Buyl, nikolao@esperantobruselo.org
Woensdag 7 maart: Voordracht nog te bepalen.
Woensdag 21 maart: Voordracht nog te bepalen.
Zaterdag 24 maart om 11.00 uur: **Lentewandeling langs de rivier "Woluwe"** onder leiding van Barbara Poterucha.
Woensdag 4 april om 18.00 uur: Een Paas-babbelronde (cafetaria van De Pianofabriek).
Woensdag 11 april om 18.00 uur: 2de Paas-babbelronde (cafetaria van De Pianofabriek).
Woensdag 18 april: Voordracht nog te bepalen.
Zaterdag 28 april om 10.00 uur: **Busuitstap naar UEA Rotterdam** voor de opendeurdag in het hoofdkantoor van de Universele Esperantobond.
Het is aangewezen de evolutie op onze kalender te controleren op de website:
http://www.esperantobruselo.org

Kunvenoj en Kulturcentro De Pianofabriek (Fortstraat 35, 1060 Sint- Gillis), salono Casablanca 2, ĉiun duan merkredon de 18:30 ĝis 20:30.
La grupo organizas kursojn por komencantoj kaj progresantoj. Informoj pri kursoj kaj kunvenoj ĉe Françoise Pellegrin,
fransuaz@esperantobruselo.org, tel. 02 / 358 27 28
Ĉiu dua lundo de 19:00 ĝis 20.00.: Manĝ- kaj babilebleco kun la "Babilemaj Spagetoj". Informoj ĉe Nicolas de Buyl, nikolao@esperantobruselo.org
Merkredon la 7an de marto: Prelego difinenda.
Merkredon la 21an de marto: Prelego difinenda.
Sabaton la 24an de marto: **Printempa promenado** laŭ la rivero "Woluwe" kun Barbara Poterucha.
Merkredon la 4an de aprilo je 18.00: Paska Babilrondo (trinkejo de Pianofabriek). Merkredon la 11an de aprilo: 2a Paska Babilrondo (trinkejo de Pianofabriek).
Merkredon la 18an de aprilo je 18.30: Prelego difinenda

Sabaton la 28an de aprilo je 10.00: **Busa ekskurso al UEA Rotterdamo** por la malferma tago de la Centra *Oficejo.*
Bonvolu kontroli la evoluon de nia kalendaro sur nia retejo: http://www.esperantobruselo.org
.

DILBEEK

Conversatiegroep in ontmoetingscentrum Westrand, Kamerijklaan 46, 1700 Dilbeek (bereikbaar via bus 129 vanuit het Noordstation of bussen 136-137 vanuit het Zuidstation). Zie: www.westrand.be.
Net zoals voorheen vindt die in 2018 plaats op de eerste zaterdag van de maand, van november tot december, telkens van 14.00 uur tot 16.00 uur.
In maart gaat de conversatie groep door op 6 maart. Voor april heeft de Kennisbeurs nog geen datum opgegeven.
Meld je bij voorkeur aan bij de animator Marc Demonty, tel. 02 / 569 31 33.
Konversacia rondo en Ontmoetingscentrum Westrand, Kamerijklaan 46, 1700 Dilbeek (atingebla i.a. per buso 129 el la Norda kaj busoj 136-137 el la Suda stacidomo). Vidu www.westrand.be.
Ĝi okazos en 2018 kiel antaŭe, marto la unuan sabaton de la monato, de januaro ĝis decembro, ĉiam de 14:00 uurĝis 16:00. uur. En marto la konversacia rondo okazos je la 6a de marto. Por aprilo la Kennisbeurs ne proponis daton
Prefere anoncu vian partoprenon telefone al la animatoro Marc Demonty, tel. 02 / 569 31 33.

GENT- La Progreso (http://www.esperanto.be/gent)

Clubvergadering in ons lokaal La Progreso, Peter Benoitlaan, 117 9050 Gentbrugge: Iedere vierde vrijdag van de maand om 20.00 uur.
Inlichtingen bij Katja Lödör , tel. 09 / 230 16 77.
Vrijdag 23 maart: Hugo Durinck spreekt over: Ulrich Librecht en het belang van de oosterse filosofie. (Ulrich Librecht kaj la graveco de la orienta filozofio).
Vrijdag 27 april: Vladimir Ronin geeft een voordracht over: De geschiedenis van de Transsiberische spoorlijn en de oorzaken van het succes. (Konstruhistorio de la transsiberia fervojo kaj la kialoj de la sukceso).

KALMTHOUT- La Erikejo (http://users.telenet.be/La.Erikejo/index.htm)

Bijeenkomsten in het Parochiecentrum van Heide, elke derde donderdag van de maand tussen 19.30 en 21.30 uur
Onze bijeenkomsten gaan normaal door in het Parochiecentrum Heide-Kalmthout, Heidestatieplein, derde donderdag van de maand, tussen 19.30 uur en 21. 30 uur.
Donderdag 15 maart: Rob en keramiek vinden mekaar: of, een esperantist vertelt over z'n bijzondere hobby en toont er één en ander over. (Rob kaj ceramiko sin renkontas reciproke: jen esperantisto kun aparta ŝatokupo. Prelego kun diversa bildmaterialo).
Donderdag 19 april: Het leven en ervaring van de professionele muzikant in een orkest. Semi professioneel violist Eddy Raats vertelt over muziek en musiceren in een relatie met zijn geliefde viool. (E.Raats rakontas pri muziko kaj muziki en rilato kun sia amata violono).

KORTRIJK- Koninklijke Esperantogroep La Konkordo (www.esperanto-kortrijk.info)

Bijeenkomsten in het Groeningeheem, Passionistenlaan 1 te Kortrijk elke vierde dinsdag van de maand van 19.30 uur tot 21.30 uur. Indien de vierde dinsdag een feestdag is, dan op de derde dinsdag.
Contact via e-mail piet.glorieux@gmail.com en esperantokortrijk@hotmail

LEUVEN-Vespero 3000 (esperanto3000.be)

Bijeenkomsten in het Cultureel Centrum Romaanse Poort, Brusselsestraat 63, 3000 Leuven, tweede woensdag van de maand om 19.45 uur; de lezingen beginnen om 20.00 uur.
Woensdag 14 maart: Programma nog te bepalen.
Woensdag 11 april: Programma nog te bepalen.

OOSTENDE -La Konko (flandrio@hotmail.be)

In Ontmoetingscentrum De Boeie, Kerkstraat 35.
Elke maandag 16.00 tot 17.00 uur: Esperantocursus beginners (niet op 2 en 9 april).
Elke maandag van 14.15 uur tot 16.00 uur: Gespreksnamiddag (niet op 2 en 9 april).
Maandag 19 maart om 17.00 uur: Bestuursvergadering / gespreksavond.
Vrijdag 9 maart om 16.00 uur in de Hazegraskapel (nabij station): Voordracht Reginald Moreels over 20 vragen rond migratie.
Maandag 23 april om 17.00 uur: Bestuursvergadering / gespreksavond.
Zaterdag 28 april om 14.00 uur in OLV College (ism FMDO, Maro) (nabij Mercatorschip): Talenfestival. Meer info Flory Witdoeckt, flory2@witdoeckt.be, Tel 059 702914

PEER- Limburga Esperanto Asocio

De Limburgse Esperanto Vereniging (LEV) organiseert activiteiten in het Cultuurcentrum 't Poorthuis, Zuidervest 2A Peer. Info: henri.schutters@skynet.be.
Donderdag 29 maart: E. Vanderfeesten brengt Esperanto-Magio.
Donderdag 26 april: A. Olijslagers geeft een voordracht over: Zamenhof, genie onder de genieën? (Zamenhof, genio inter geniuloj?).

TURNHOUT

Wekelijks samenkomst op donderdag voormiddag tijdens het schooljaar.
Activiteiten: praten, lezen met gebruik van Horizontaal en Monato. Contact: Maria Dom, de.groot-dom@telenet.be

Horizon-TAAL
Tweemaandelijks tijdschrift / ISSN - 0772 - 540
Vlaamse Esperantobond vzw
Lange Beeldekensstraat 169, BE- 2060 Antwerpen
Afgiftekantoor 260 Antwerpen X - Erkenningsnummer P004200

BB-PP
BELGIË(N)-BELGIQUE

Contactadressen in Nederland

hhttp://www.esperanto-nederland.nl/ned/regionale-groepen.php

ALKMAAR
Marijke Lathouwers, Kruiszwin 1205, NL-1788 LE Julianadorp tel. +31(0)223 643 781, alkmaro@ziggo.nl

EINDHOVEN
Jeannette Bosse, Veld. Montgomerylaan 361, NL-5612 BH Eindhoven tel.+31(0)402 113 344, jeannette.bosse@tiscali.nl

NOORD-NEDERLAND
Ineke Emmelkamp Arubastraat 12, NL-9715 RW Groningen, tel. +31(0)50 505 718 842, info@esperanto-info.nl

HAARLEM
Corrie Kwantes, Marnixstraat 57, NL-2023 RB Haarlem tel. +31(0)235 276 561

HELMOND
Toine Gremmen, Nassaustraat 3, NL-5707 HL Helmond tel. +31(0)492 544 472, info@twangremmen.nl

NIJMEGEN
*Klubo Zamenhof,*Jan Bemelmans, Zwanenveld 2287, NL-6538 PS Nijmegen, tel. +31(0)243 882 926
jan.bemelmans2@gmail.com

Andere nuttige adressen

Vlaamse Esperantobond / Flandra EsperantoLigo
Lange Beeldekensstraat 169, BE- 2060 Antwerpen, tel. 03 234 34 00
info@fel.esperanto.be, www.esperanto.be

ILEI-Belgio (Esperanto-leraars): Marc Cuffez, Elisabethlaan 295, 8400 Oostende, tel.: 0486 36 23 65, flandrio@hotmail.com

Verdaj Skoltoj
ruelle de Thuin 20, BE-6540 Lobbes, tel. 071 16 53 95 kaj 0485 517 552; info@verdajskoltoj.net, www.verdajskoltoj.net

Association pour l'Espéranto,
p/a Marcel Delforge, rue des Glacières 16, BE-6001 Charleroi (Marcinelle), tel. + fax: 071 43 14 13, mardelforge@brutele.be, http://esperanto-wallonie.be/

Esperantista Brusela Grupo vzw (EBG)
sekretariejo: p/a Yves De Keyzer, Perkstraat 78, BE-1630 Linkebeek
tel.: 0498 04 00 95; sekretario@esperantobruselo.org
Françoise Pellegrin, Eiklaan 14, BE-1640 Sintt-Genesius-Rode

Belga Esperanto Fervojista Asocio (Spoorwegesperantisten),
Lucien De Sutter, Stockholmstraat 49 bus 2, BE-8400 Oostende,
tel. 059 50 18 25

Esperanto Nederland, secretaris, Pieter Engwirda
Wighenerhorst 49, NL-6603 KH Wijchen,Tel.+31(0)24 645 51 33
sekretario@esperanto-nederland.nl

Hoofdkantoor van de Esperanto WereldVereniging/Centra Oficejo de UEA Nieuwe Binnenweg 176, NL-3015 BJ Rotterdam,
tel.: +31(0)104 361 044, uea@co.uea.org

Bestuursleden van FEL

Voorzitter: Ivo Vercammen
Secretaris: Nicky Janssen
Penningmeester: Kevin de Laet
Bestuursleden: Griet Symoens, Cyreen Knockaert, Eddy Van den Bosch, Henri Schutters en Johan Van Eenoo

Contactadressen in Vlaanderen

ANTWERPEN
Esperanto-Antwerpen, p/a Lange Beeldekensstraat 169, BE-2060 Antwerpen, tel. 03 / 234 34 00, esperanto-antwerpen@esperanto.be
La Verda Stelo: Ella Strug (voorzitter)

BRUGGE
Paco kaj justeco, Heidi Goes, Assebroeklaan 2, 8310 BE-Brugge,
tel. 050 / 67 51 78, heidi.goes@gmail.com

GENT
La Progreso, Katja Lödör, Peter Benoitlaan 117, BE-9050 Gentbrugge,
tel. 09 230 16 77, gent@esperanto.be

KALMTHOUT
La Erikejo, Mireille Smet-Storms, Douglaslaan 14, BE-2950 Kapellen,
tel.: 03 / 666 83 19, mireillestorms@hotmail.com

KORTRIJK
La Konkordo, Piet Glorieux, Pastoor Blanckestraat 8 bus 0201,
BE-8610 Kortemark, tel.: 051 / 62 39 28, piet.glorieux@gmail.com,
Jean-Pierre Allewaert, Tarwelaan 10, BE-8500 Kortrijk,
tel. 056 20 07 96, esperantokortrijk@hotmail.com

LEUVEN
Esperanto 3000, Ivo Schenkel, karkekietenlaan 14, BE-3010 Kessel-Lo
016/89 04 80 kaj 0486 / 392 802 ivo.schenkel@telenet.be

LIMBURG
Limburgse Esperantovereniging+
Henri Schutters, Panhovenstraat 10, BE-3930 Peer,
tel. 011 63 55 92, henri.schutters@skynet.be

DILBEEK
Marc Demonty, Schoolstraat 3, BE-1700 Dilbeek, tel. 02 569 31 33

OOSTENDE
La Konko, Anne Brabant, anne.brabant@telenet.be
Marc Cuffez, Elisabethlaan 295, BE-8400 Oostende,
tel. 0486 36 23 65, flandrio@hotmail.be

ROESELARE / TIELT zie **KORTRIJK**

TIENEN
Esperanto Numismatiek Vereniging (ENA)
Info: Bert Boon, Merelhof 8, BE-3300 Tienen,
tel. en fax: 0472 73 48 30 mailto:bert.boon@skynet.be

TURNHOUT
Maria Dom, Tuinbouwstraat 14, BE-2300 Turnhout,
tel. 014 41 72 92, de.groot-dom@telenet.be

Met steun van de Vlaamse Gemeenschap: giften van minstens 40 euro zijn fiscaal aftrekbaar van belastbaar inkomen